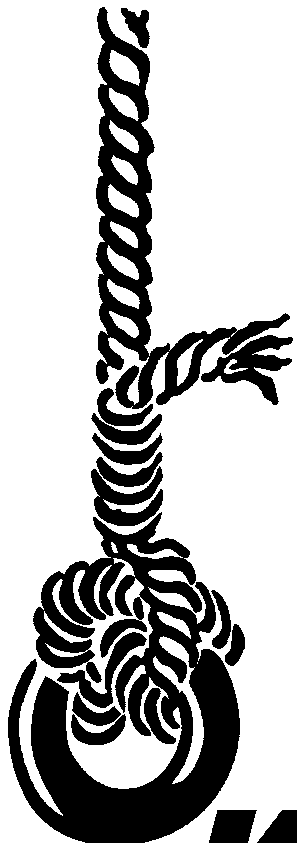
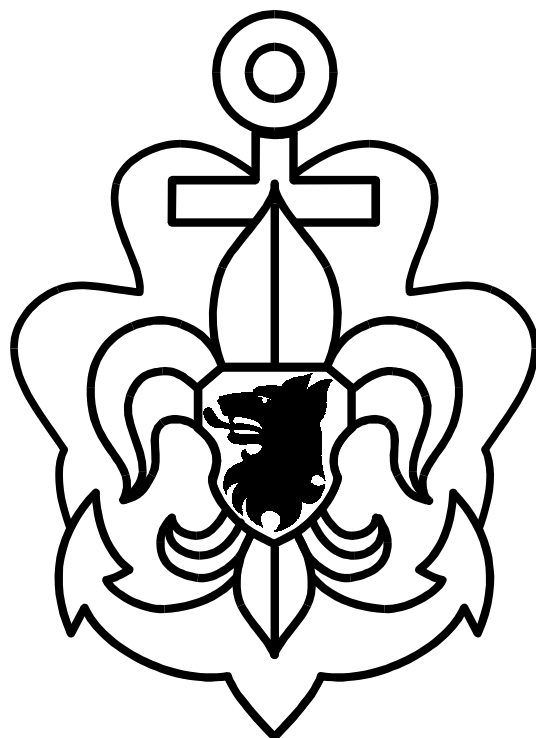

**zpravodaj
vodních
skautů
a skautek**

**KAPITÁNSKÁ
POŠTA**

HKVS
2001/2002
r o ě n í k

1

Kapitánská pošta

Obsah	strana
Sestry a bratři kapitáni!	1
Zpráva o stavu Unie (o činnosti vodních skautů)	2
Z HISTORIE RYBNÍKÁŘSTVÍ VE STŘEDNÍM POLABÍ	3
Malý úvod do navigování pomocí přijímačů GPS	7
Na okraj Evropské skautské konference	8
Ach ta bezpečnost!	13
Sklonění k vodě	14
Přístav Retra – Brandýs nad Labem – Jak se daří přístavu na suchu	15
O příštím Navigamu	16
HRA NA PRAVĚK	17
Proč se mu říká Sergej?	18
Foukalo všem, někomu hodně	18
IX. ročník podzimního vodáckého sjíždění Rokytky	18
V. ročník zavírání Doubravy	18
SRAZ K+K – KOJETÍN	19
Víte že...?	20

---

*Usmívej se na lidi, i na ty, kteří to meumějí,
neboť ti to nejvíce potřebují.*

Dalajlama

Sestry a bratři kapitáni!

Skončily prázdniny, tábory, lesní školy a kurzy, věřím, že jste spolu se svými oddíly vše zvládli bez podstatnějších úrazů a mimořádných událostí. Bohužel však vím i o smrtelném úrazu, který se stal na (nikoli vodním) skautském táboře. O to víc vystupuje do popředí úkol daný krajským kapitánům - uspořádat v okruhu svého působení kurz bezpečnosti na vodě pro suchozemce.

Podle registrace Junáka na rok 2001 je registrováno 179 oddílů vodních skautů v různých věkových kategoriích. Znamená to, že podzimního srazu kapitánů a kapitánek by se mělo spolu s kapitány přístavů zúčastnit na dvě stě činovníků. Tento sraz, který se bude konat o něco později, než je jindy zvykem, bude bezprostředně navazovat na X. valný sněm Junáka. Ještě před ním se sejdou s Hlavním kapitanátem krajské kapitáni a vodáčtí delegáti Sněmu, aby se poradili o taktice a společném postupu zejména při rozhodování o nových stanovách Junáka. HKVS obhájí variantu nového ústředí v podobě Náčelnictva Junáka, kde jsou přímo zastoupeni představitelé skautských krajů, náčelnictva OS a HKVS.

Věřím, že jednání K+K v Kojetíně (var.: v Hranicích) bude již schopno rozvíjet a konkretizovat úkoly vodních skautů a podrobně připravovat i Navigamus 2003 - Bitvu o Guadalcanal.

Sestry a bratři kapitáni!

Dokažme opět, že vodní skauti jsou stmelenu částí Junáka, dokažme opět, že dokážeme sladit vývoj s dobrými tradicemi, dokažme opět, že umíme.

Do druhé třetiny „roku od navigamu k navigamu“

ahoj!
Vezír,
hlavní kapitán

Zpráva o stavu Unie (o činnosti vodních skautů)

pro Zprávu o činnosti Junáka v období mezi IX. a X. sněmem 1998–2001.

Sto osmdesát oddílů vodních skautů a skautek je řízeno Hlavním kapitánem, pravidelnými půlročními srazy kapitánů a kapitánek a metodickým listem Kapitánská pošta.

Kromě běžného života skautských oddílů se vodní skauti samozřejmě věnují svým specifickým činnostem, především vodním sportům a námořnické romantice. Během tříletého období od předchozího valného sněmu Junáka proběhly volby HKVS a jmenování krajských kapitánů. Krajsští kapitáni (komodoři) byli potvrzeni volbou na krajských sněmech vodních skautů, hlavní kapitán působil v Ústřední radě Junáka jako zpravodaj pro nadstandardní výchovné činnosti. Krajsští kapitáni obdrželi pro nejbližší období konkrétní úkoly: především metodicky sledovat a řídit oddíly vodních skautů, dále předávat informace o vodáckých předpisech i nevodáckým oddílům a konečně tam, kde pro to jsou podmínky, působit na vznik nových vodáckých oddílů.

V období vzniku Skautu ABS svolal HKVS mimořádný sraz kapitánů a kapitánek, který se jednoznačně vyloučil pro setrvání v organizaci Junák při zachování korektních vztahů k ostatním skautským organizacím v ČR. Proto se vodní skauti podíleli i na splnění některých úkolů společných Junáku:

- v soustavě odborných zkoušek vytvořili vodní včetně těch určených pro nevodáky
- na soustavě příruček pro čekatelskou a vůdcovskou zkoušku přispěli především v oblasti bezpečnosti
- do Řádu pro vzdělávání byla jako odborná kvalifikace beze zbytku přejata Kapitánská zkouška
- odborné lesní školy a kurzy vodních skautů jsou tradičně otevřeny i nevodákům (letos již 10. ročník Lesní školy vodních skautů, dále čekatelské lesní kurzy vodních skautů, v minulém roce lesní škola Trinidad (současně probíhající instruktorská lesní škola, již

druhý ročník seniorské lesní školy a motivační lesní kurz), v minulých letech Kotik - vodácký kurz pro vedoucí včlat, žabiček a světlušek, a další motivační kurzy. Zcela specifickými vzdělávacími akcemi jsou Admiralitní plavby - jsou to nadstavbové vodácké lesní školy pořádané jako putovní tábory na plavidlech, jejichž třetí ročník proběhl letos.

- Hlavní kapitanát se nemohl nepodílet na velkorysé změně kroje Junáka. Při zachování tradiční barvy kroje a doplňků je kroj vodních skautů nejen výrazný a vzhledný, ale současně zachovává novou koncepcí kroje celé organizace

- ve spolupráci s odborem pro řády a vyznamenání byly inovovány zásady k udělení řádu Stříbrného bobra a nově zřízena medaile Bronzový bobra; ta by měla nahradit čestné odznaky Velký bobra a Deset let

- vodní skauti a členové HKVS se zúčastnili Evropské skautské konference v Praze jako servisteam, průvodci i delegáti

- v mnoha městech byly akce organizované vodními skauty výraznými atrakcemi jednotlivých Bambiriád v letošním i minulých letech

HKVS vydal Závazný pokyn k pořádání skautských vodáckých táborů a akcí platný i pro nevodácké oddíly.

Přestože byl publikován v centrálním skautském tisku, dostává se do povědomí jen pomalu a je smutné, že teprve některé nemilé události nutí vůdce, aby se s ním seznámili. Proto HKVS prostřednictvím krajských kapitánů postupně nabídne kurzy vodáckého minima.

Ve specificky vodácké oblasti patří mezi největší úspěchy třetí ročník srazu vodních skautů Navigamus 2000. Tisícovka vodních skautů z ČR a šesti dalších států se dobře bavilo při závodech, soutěžích a hrách na Sečské přehradě v duchu třístého výročí karibské pirátské republiky Tortuga. Samozřejmě se již nyní připravuje Navigamus 2003 k výročí bitvy o Gualacanal. Ve stínu vodáckého trienale však nemohou zůstat další pravidelné ústřední soutěže Přes tři jezy (závod napříč Prahou, který již dostal dlouhodobě přidělený stabilní termín), SKARE (závod plachetnic), SKAPA (závod pramic a kanoí) a mnoho závodů pořádaných regiony vodních skautů. Oplachtěná pramice „P550“ je dnes nejen nejtypičtějším plavidlem českých vodních skautů, ale i nejpočetnější třídovou lodí v ČR a důstojným protějškem kupř. nizozemské skautské „lelienvleet“ a polské „lilijky“.

V minulém roce se zástupci HKVS účastnili evropského setkání činovníků vodních skautů v Polsku, kde byli překvapeni mj. faktem, že čeští vodáci patří mezi pět nejpočetnějších skupin vodních a námořních (!) skautů - členů skautských organizací WOSM a WAGGS v Evropě. Naše pramice se staly zvláštností obdobnou české podsadě a rovněž toto slovo nebude překládáno. Složitějším se však ukázalo tradiční názvosloví českých vodáckých funkcí a kupř. HKVS bylo nutno překládat slovem Admiralita. I proto došlo rozhodnutím HKVS a souhlasem srazu K+K k změně pojmu „přístavní oddíl“ na „palubní“. Další změny jsou připraveny na vhodnou dobu a náladu. Z podobných důvodů byla definována

vlajka HKVS jako vlajka českých skautských lodí plujících v zahraničí. V souvislosti snovým krojovým předpisem došlo i k drobné úpravě funkčních štítů kapitánů oddílů a dalších činnovníků vodních skautů.

Jako příloha Kapitánské pošty byly vydány některé příručky vodních skautů, stále se však nepodařilo vydat komplexní Příručku vodních skautů jako materiálu kapitánské zkoušky. Připravuje se však druhé vydání Lodní knížky vodních vlčat a žabiček a zpracovávají prvky Kiplingovy povídky Bílý lachtan jako náměty pro vodácké doplňky nejmladších vlčat a žabiček.

Hlavní kapitanát a další činnovníci vodních skautů se i v minulém období podíleli na dalších úpravách Mezinárodního skautského centra Tortuga v Nymburce, mj. se podíleli na vybavení Admiralitní místnosti nábytkem pomocí sbírky „Vodáci sobě“.

HKVS má tradičně dobré vztahy k radioskautům a Skautské ochranné službě. Ve vzájemné součinnosti organizovali spojení a bezpečnost na Navigamu, Bambiriádách, závodech Mattonicup a dalších akcích. Společně pak připravují Záchranářskou LŠ, kde chtějí spojit síly i s organizacemi ČČK a Vodní záchrané služby. Neobvyklou formou spolupráce byla materiální a humanitární pomoc skautským oddílům bývalé Jugoslávie v minulém i tomto roce.

Jako směr pro další činnost oddílů vodních skautů a HKVS byla přijata Strategie HKVS do r. 2003, která si kromě stálých úkolů klade za cíl hledat cesty k oddílům vodních skautů v izolaci, řešení sporů mezi přístavy, dávat úkoly a prostor krajským kapitánům, vtahovat nejmladší činnovníckou generaci do řízení českého vodního skautingu, zmodernizovat informační media HKVS a nadále zachovávat pocit sounáležitosti s Junákem při výchově dětí, mládeže i dospělých v souladu se slibem, zákonem, Stanovami a hlavními řády, především Systemizací a Řádem pro vzdělávání činnovníků a činnovník.

Vladimír Cvrček-Vezír, hlavní kapitán

Jiří Janatka:

Z HISTORIE RYBNÍKÁŘSTVÍ VE STŘEDNÍM POLABÍ

I. Zlatý věk rybníkářství

Většina rybníků v naší zemi pochází z druhé poloviny 15. století a z první poloviny 16. století, z období, které se označuje jako zlatý věk rybníkářství. V době zlatého věku se v českých zemích postavilo přibližně 25000 rybníků o celkové výměře asi 77000 ha. Tato doba se nápadně shoduje s obdobím jagellonského věku, který trval v letech 1471 až 1526. Byla to doba 55 let hospodářské konsolidace po dlouhém, skoro stoletém období, které vyplnila neklidná vláda Václava IV., husitské války a války za Jiřího z Poděbrad.

Král Vladislav Jagellonský a později jeho syn Ludvík se v Čechách zdržovali jen málo a to asi šlechtě vyhovovalo. Do čela hospodářského pokroku se dostali Pernštejnové, Rožmberkové, páni z Hradce a další. Z řad panstva vycházely podněty k vytváření velkolepých rybníčních soustav. Vedle toho budovala hojně rybníky i drobná šlechta. Za ní nechtěla zůstat ani města, např. Hradec Králové, Jindřichův Hradec, Kouřim, Pelhřimov, Blatná i jiná. Nově založené rybníky obhospodařovaly i zbylé kláštery a jednotlivé fary.

Velké výstavbě rybníků napomáhaly v mnohých oblastech i přírodní podmínky. Byl nalézán vhodný terén pro stavby rybníků a také hojné potoky a potůčky, které se daly využít k napájení rybníků. Všichni rybníční podnikatelé si přáli vydělat peníze. Vysoká poptávka po kaprech byla doma i v cizině. Kapři se stali tím, co v naší době znamená kuře - brojlerem středověku.

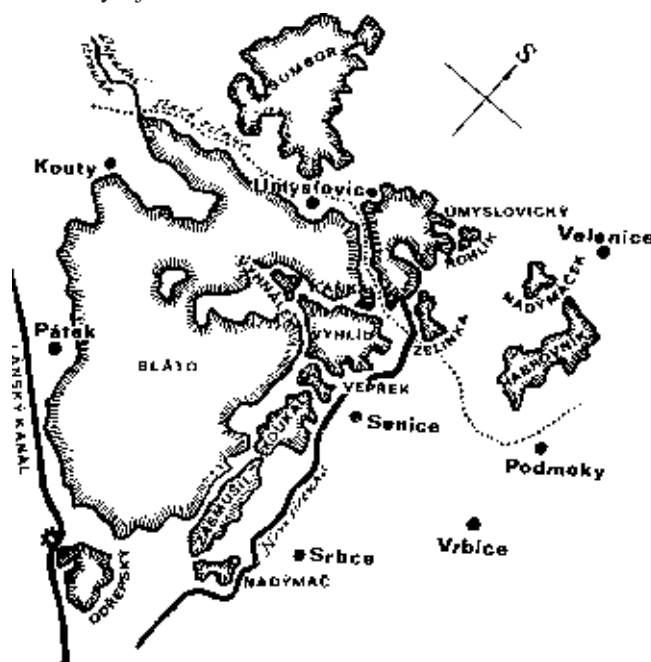
II. Rybníkářství ve středním Polabí

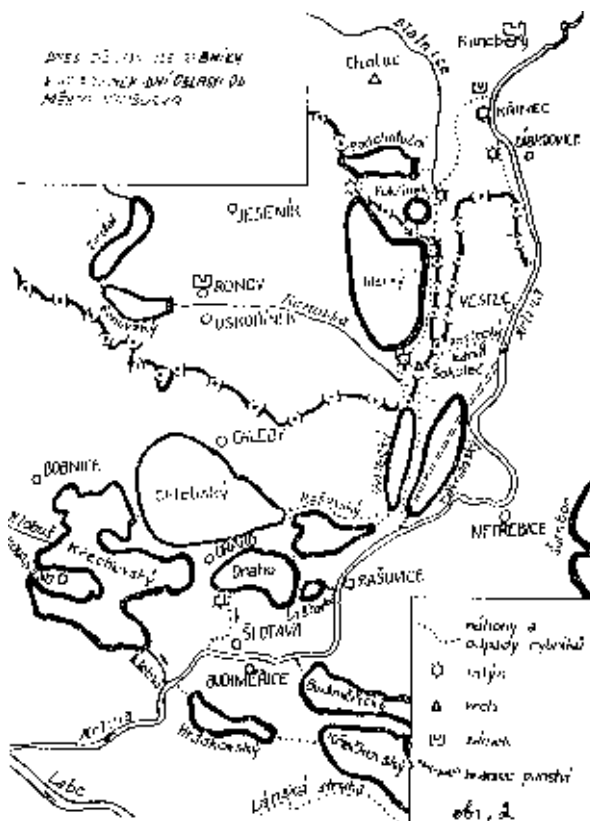
Na území středního Polabí bývalo odedávna hojně rybníků. Ještě v XVII. věku napočteno jich bylo na hejtmanství Poděbradském na 250, v XVIII. k 200 a některé z nich byly přímo obrovské, z největších v Čechách. Území nynějšího okresu bývalo rozděleno mezi několik panství šlechtických a dvě panství komorní (Poděbrady, Lysá) a podle toho byly také zdejší rybníky soustředěny a obhospodařovány. I královská města bývala vlastníkem mnoha rybníků (např. Nymburk měl r. 1535 10 rybníků).

PODĚBRADSKO

Od XV. do XVIII. století pokrývaly poděbradská blata rozsáhlé rybníky. Celá soustava rybníků povstala z močálů a blat na pravém břehu Labe. Rybník BLATO (Nebeský rybník) zaujímal plochu k 1000 ha (zatímco Rožmberk jen 720 ha). První zmínka o tomto vodním díle se objevuje r. 1345

obr. 1

obr. 2

Tehdy prostí sedláci poděbradských blat netušili, že jejich jména přečkají století v názvech rybníků, jež byly zřízeny nad jejich grundy. Pilná badatelská činnost zesnulého poděbradského historika Jana Helicha nám dokázala, že kmotry dnes zrušených vodních děl Šumbera, Vyhliďal, Zasmušila, Skoukala a mnohých jiných byli vesničané stejných jmen, kteří se ze svých gruntů museli vystěhovat jinam, aby se mohla nad jejich poli v XV. či XVI. věku zalasknout hladina rybníků. Obrovské množství rybníků se na Poděbradsku udrželo do 18. století.

DYMOKURSKO

Zvláště kvetlo rybníkářství od nejstarších dob. Při odhadu statku Dymokurského r. 1673 byly shledány 102 rybníky. Mnohých rybníků dnes ani zjistit nelze. Jména některých vymizela, jiným, zvláště lesním dostalo se pojmenování nového. Na Dymokursku uchovalo se podnes (tj začátek 20. století) hodně. Čítá jich velkostatek 20.

Uváděné údaje jsou reprodukovány z publikace na zač. 20. století

CHLUMECKO

Patřilo oddělvna k nejrybnatějším krajinám českým. Ještě r. 1835 bylo napočteno na panství 109 rybníků s rybí násadou. Dnešní králové městečko svojí jihovýchodní částí patřilo k panství chlumeckému. největší plochu zaujímá Žehuňský rybník dlouhý 6km, měří 335 ha. Protéká jímřeka Cidlina. Dalšími velkými rybníky byly Rutvas - 200ha, Velký Chlumecký 190 ha, Velký Kosický 164 ha, Milošovec 136 ha aj.

NYMBURSKO

Jestliže popis předěšlých oblastí obsahuje pouze strohé údaje, chci věnovat Nymbursku více pozornosti, opírajíc se o údaje z publikace nazvané „Poděbradsko - místopis okresu nymburského“

z roku 1910 a článek „K dějinám rybníkářství ve středním Polabí“ uveřejněný v č. 3-4 z r. 1965 ve vlastivědném zpravodaji „Polabí“.

Celá soustava rybníků na nymburském okrese tvořila významnou součást rybníční soustavy středního polabí. Místopis okresu nymburského obsahoval celkem 103 názvy rybníků či vodních nádrží v této lokalitě. Tak, jako jinde i zde mnohé zanikly a v tehdejší době jich bylo velmi málo. Některé se dochovaly z éry zlatého věku českého rybníkářství, jiné byly založeny až mnohem později

obr. 2

Některé rybníky zanikly a vzpomene-li si na jejich původ, musí nás napadnout, že v tom byl kus ironie osudu - aby poskytly půdu pro výstavbu nových vsí. Tak Křehevský byl r. 1780 vysušen pro založení sídliště přistěhovalců z polského Slezska, kteří tam založili osadu Kovansko, lidově někdy zvanou Slízko. Na půdě jiného vznikla dnešní obec Okřínek.

Místopis okresu Nymburského z roku 1910 obsahuje seznam názvů rybníků, většinou již zaniklých. Bohužel nelze dnes u nich určit přesnou geografickou polohu a tudíž zakreslit je od jakéhokoliv plánu nebo mapy. Patří sem: Babínek, Barborka, Bažantnický, Bičický, Bořicov, Boživodský, Březinský, Cikán, Čachovský, Čuřík, Dlouhý, Dolení, Dolívka, Dolní Tamlovský, Háj, Hoření, Chobot, Jesenický, Jizbicový, Kabát, Kerský, Kozák, Kratonožský, Lisovský, Malojesenský, Nadfdrantský, Nepokoj, Netřebický, Nohavice, Obecní, Okřínek, Ujezdecový, Plíhal, Poddvorský, Podtemník, Pod Tuchomí, Podvesní, Povovčárský, Prostřední, Rihanec, Řehnický, Sádka, Slatinka, Široký, Vemeník, Vidoň, Vinice, Vranský, Všechlapský, Výklatský, Zálabský, Zahradní, Zvolenský. Zbývající jsou zakresleny v plánu obr. 2 - 16 rybníků a obr. 3 - 15 rybníků

SÁNSKÝ KANÁL (Lánská strouha) - délka 15,7 km

Je to umělý vodní kanál, který existuje přes 500 let. Původní název Strouha se v 17 století změnil na Lánská strouha. Na starších rakouských mapách je uváděn jako Sánský kanál. První přesný časový údaj o vzniku kanálu není, ale vznikl asi poč. 15. století. Je to významná technická památka. Původně kanál ústil do Labe, teprve ppoz-

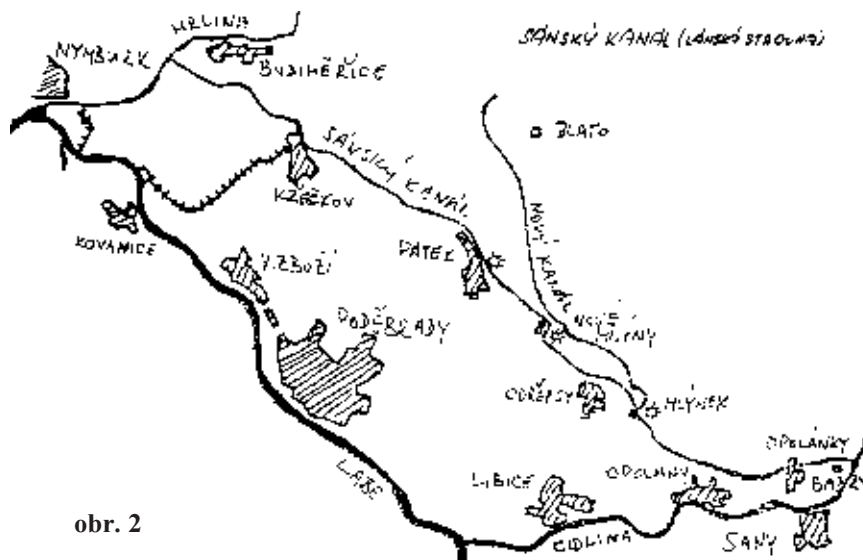
ději byl pod Budiměřicemi propojen s Mrlinou. Stará část kanálu ústící do Labe existuje. Byl to napájecí kanál poděbradské rybníční soustavy, především největšího rybníku Blato. Také dával vodu mlýnům, jichž v úrodném Polabí bylo zapotřebí. Dnes je užíván jako zdroj pitné vody pro Poděbrady i Nymburk a také jako svodnice melioračních odpadů. Z Lánské strouhy (pod nynějším mlýnkem) byl vyveden kanál nový, k napájení 12ti rybníků (Soukal, Vyhlíd, Zasmušil, Nadýmač, Okřínek, Vyhálek, Kaňka, Zelinka, Rohlík, Oumuslovický, Šumbor. Vody kanálu přijímaly též rybníky „Baderský, Odřepský, Křečkovský, Budiměřický, Hrádkovský, jakož i sádky Novomlýnské a Pátecké. U Sán odbočuje směrem jižním kanál „Bačovka“, který napájel dnes již neexistující rybník Bačov a u Velkého Oseka ústí do Labe.

Později, když po zrušení rybníků ztratil Sánský kanál svou původní funkci, byl koncem 18. století postaven mlýn u Odřeps, zvaný „Mlýnek“. R. 1820 byl pak zřízen třetí mlýn v Pátku. Z kanálu - původního napájecího přivaděče vod do rybníku se postupně stal zdroj energie. Kromě toho při melioračních úpravách na blatech, prováděných v 90. letech 19. století, byla Lánská strouha a části ostatních vodních děl použity jako součást melioračního systému. Změnil se účel a význam tohoto jistě zajímavého a na svou dobu důmyslného díla. Má nemalý význam klimatický a krajinný. Svým břehovým porostem skýtá mezi lány polí vhodné prostředí pro mnoho menších i větších živočichů. Má jistě význam i rekreačně sportovní, jako loviště sportovních rybářů. Poměry vlastnické i způsob užívání mohou v průběhu doby podléhat různým změnám, avšak význam dobře zbudovaného díla se mění jen formálně a kanál slouží i dnes, po stoletích.

ŘEKA LABE

- SADSKÁ

Roku 1900 se objevil v odborné literatuře článek hodnotící význam a stav řeky Labe, která postupně ovlivňovala mezi jiným i rybníční soustavy středního Polabí. Řeka Labe zde se svými přítoky jako Cidlinou, Mrlinou, Výrovkou a řadou dalších menších potoků

obr. 2

a struh vedle tvořivé síly uplatňovala i sílu rušivou, kdy vymílala starší horniny a odnášela náplavy, čímž dávala tokům nová řečiště. V našich podmínkách se řeka negativně projevila v úsecích od Kolína k Poděbradům, od Kostomlátek k Hradištku i níže. V pamětní knize města Sadská je zmínka z roku 1838: „řeka Labe podél městských borů teče a ubírá břehů z váteho písku sestávajících tolik škody, že Labe na levém břehu půdy ubírá a na pravém ji ponechává, tvoříc zde „nástin“ v podobě podkovy a luka a pozemky až k Brandýsu pískem zanáší. Obec sice odedávna své břehy hájila, ale to vše nepostačuje a protož bylo okolo roku 1814 rozhodnuto Labe překopati“.

Jednání bylo i roku 1838 zavedeno, avšak opět bez výsledku. Až roku 1861 vešlo překopání řeky ve skutečnost. Město Sadská prohlásilo, že průkop Labský vlastním nákladem podnikne s tím, že stráž řečiště Labe měst Sadské připadne. Překopání počalo 4.VIII. 1859, voda vpuštěna 11. a 12. XII. téhož roku, ale různé opravy bylo nutno provádět až do 10.VI. 1860. Při této práci bylo zaměstnáno i mnoho dělného lidu z okolních obcí

- NYMBURK

Labe v Nymburce tvořilo ve středověku umělými rameny zavnými „VALY“ součást opevnění města. Zbytky opevnění, hradby na pravém břehu řeky jsou dosud zachovány jako historická památka. Ještě před úpravami narážela voda pod hradbami na skalní opukový hřbet a byla nucena se prudce zatáčet. Tento ostrý zákrut

s pevným jezem bránil odchodu velkých vod a způsoboval ledové zácpy. Podobně způsobovaly kalamitu i labské zákruty, vytvořené ve vzdálenosti 3km nad městem. Účinkem těchto překážek vystupovalo Labe z břehu již při zvýšení hladiny o 1,6m a zatápělo široké území při povodních. Následkem toho byly každoročně pustošeny rozsáhlé plochy polní a luční a ničeny byly krásné městské sady (dnes Tyršovy).

Proto bylo přikročeno k rozsáhlým regulačním úpravám, a to:

- prohloubením řečiště
- výstavbou pohyblivého jezu místo původního pevného
- odstranění pevného jezu v Drahelicích
- výstavba nové elektrické centrály

Úpravy Labe v Nymburce byly prováděny v letech 1914-1923. Posledně bylo Labe regulováno na Poděbradsku roku 1819 u Předhradí. Nežli ustálilo Labe svůj nynější běh, měnilo od věků svůj tok. Na přítocích Labe Cidlině, Mrlině, Výrovce a Vikavském potoce bývaly zhoubné povodně, někdy zhoubnější než záplavy labské. Tak např. roku 1862 se protrhla hráz Žehuňského rybníka. Největší povodeň na Cidlině byla 6.-8. III. 1891. Na Výrovce se opakovaly povodně dosti často. V letech 1878-1882 se protrhly několikrát hráze ve Vrbové Lhotě a voda zaplavila západní a jižní část katastru. V roce 1876 vzala voda (Mrliny) železniční most na trati Severozápadní dráhy u Nymburka. Na Labi největší povodeň zuřila v březnu roku 1845, kdy byla voda nad normálem 4,26 m,

podobně řádila povodeň 1. 2. 1846. Hrozné bývaly i povodně jarní, kdy šly ledy, v roce 1910 strhlky dřevěný most v Nymburce.

V minulost (konkrétně ještě na zač. 20. stol.) byly na Labi přívozy u obou mlýnů (Bašty a Komárny), též u Pňova a Vel. Zboží, jakož i u Píst a Hradištka. S postupnou výstavbou přemostění řeky přívozy zanikaly.

III. KDYŽ ZANIKALY RYBNÍKY

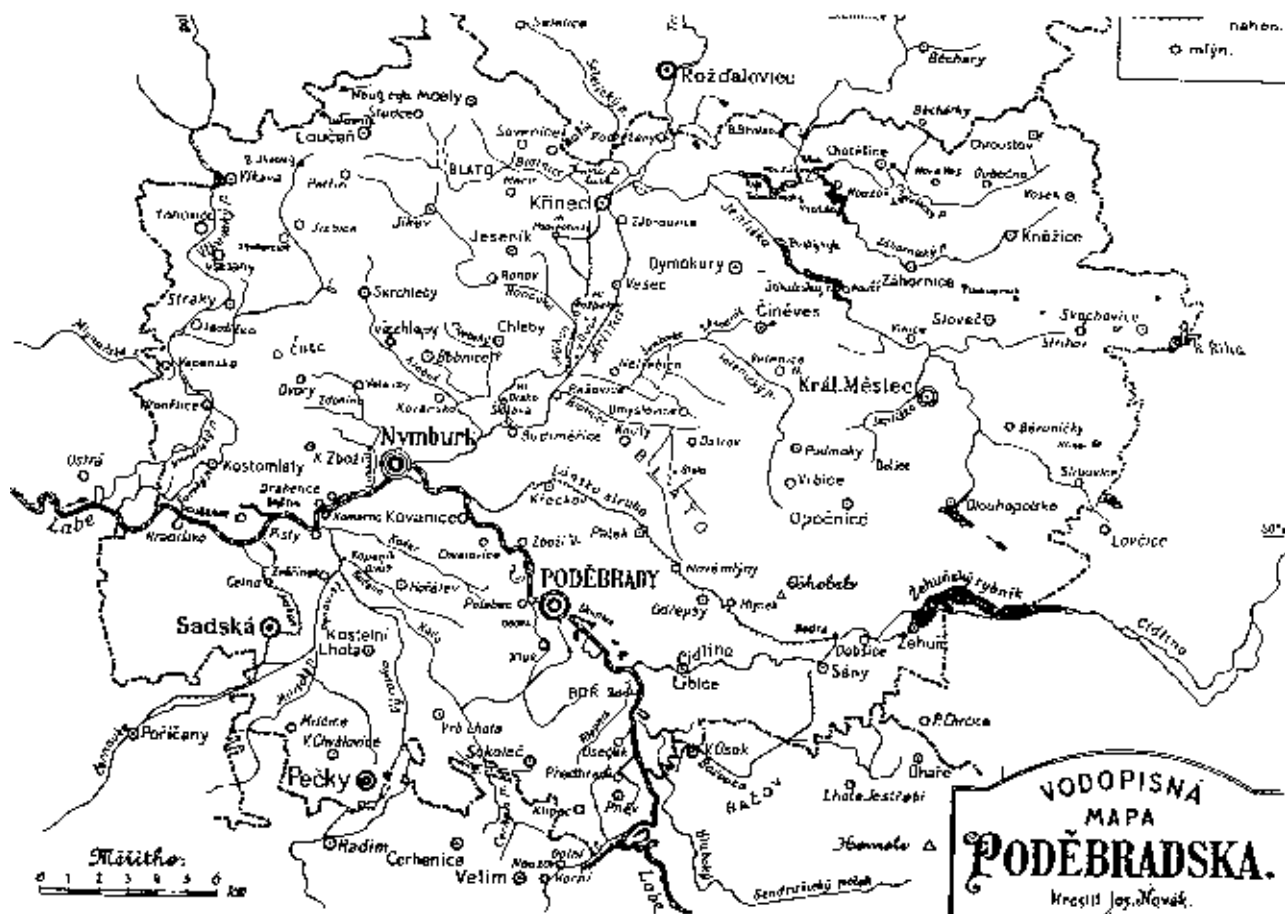
Výstavba rybníků, která ovládla čechy a Moravu od druhé poloviny 15. století skoro do konce 16. století, skončila postavením krále českých rybníků, Krčínova Rožmberky. Družiny rybníkářů se rozešly za jinou práci a nad rybníky vládli už jen baštyři a porybní. Naše země se staly zeměmi kaprů. Těžké ztráty způsobila v rybníkářství třicetiletá válka. (zač. 1618 – konec 1648). Počet obyvatel v naší zemi značně poklesl. Celá země pustla. Místa zpustly i rybníky. Nejvíce škod působili vojáci bojujících armád. Vypouštěli rybníky, rozkrádali ryby a ničili

rybníční zařízení. Často se nenašel nikdo, kdo by rybník alespoň zahradił a napustil. Promyšlený systém rybníčního hospodářství, uvažující v chovu plůdků a násady na celou řadu let dopředu, byl zcela rozvrácen. Teprve v druhé polovině 17. století se začalo o rybníky znovu víc pečovat. Ještě dlouho se v chovu vystačilo se starými osvědčenými metodami 16. století. Pohá obnova zpustošeného rybníkářství vyžadovala mnoho znalostí a trpělivé systematické práce. Mnoho rybníků bylo založeno příliš mělce. Zvláště v rovinatých oblastech je rybáři raději vypouštěli, než by se potýkali s bujným růstem rákosin.

Během 18. století začínají rybníky mizet. Zpočátku to byly jen jednotlivé rybníky, které daly jejich majitelé přeměnit na pole a louky. Ke konci 18. století se však rušení rybníků značně rozšířilo. Příčinou tohoto hospodářského jevu byla změna orientace tehdejší zemědělské výroby na zvyšování produkce sena. Během 18. století se v zemi rychle zvyšoval počet obyvatel, které muselo zemědělství uživit. Starobylý

trojstranný (trojhoný) systém, který ponechával celou jednu třetinu polí jako úhor, již nevyhovoval. Na jeho místo nastupovalo střídavé hospodářství. Zavádělo se pěstování jetele, vojtěšky a brambor. Větší péče o louky a nové pícniny umožňovaly přechod ke stájovému chovu. Rolníci využívali každý kousek země, mimo jiné i plochu po zrušených rybnících. Existující louky se hnojily bahnem, nové louky s ezískávaly rušením rybníků. V úrodnějších oblastech nebylo možné rybníky zachovat. Již na konci 18. století zmizela většina rybníků, v Čechách hlavně rybníční soustavy v Polabí, prakticky celá rybníční soustava Poděbradsky, Hradecha, Bydžovska a Chlumecka. V roce 1786 bylo v Čechách 20796 rybníků (76816ha) - do roku 1840 už zbývalo pouze 35414 ha. I nástup řepářství od 2. poloviny 19. století měnil ráz české krajiny. Pověstné polabské černavy se ukázaly dobrými půdami v řepářství, obilnářství a zelinářství. Někdejší sláva starého rybníkářství byla nenávratně pryč.

obr. vodopisná mapa PODĚBRADSKA

NAVIGAMUS znamená „my plujeme“ a proto navigujeme moderně a přesně.
Jirka Hold - Amateur

Malý úvod do navigování pomocí přijímačů GPS

Zatímco se naši předci orientovali podle hvězdné oblohy, Slunce, Jakubovy hole a sextantu, my jsme se dopracovali k družicovým navigačním systémům. Nejznámější a nejpoužívanější z nich se jmenuje GPS (angl. „Global Positioning System“, česky „Globální polohový systém“) spravovaný americkým ministerstvem obrany. Přestože jde původně o vojenskou záležitost, může si luxusu přesné navigace (a to díky bývalému prezidentovi USA, Ronaldu Reaganovi) dopřát dnes naprosto kdokoliv a hlavně kdekoliv. Ať už námořník, lovec, jachtař nebo vodní skaut. Je k tomu sice nutný přijímač GPS, ale ten si dnes bez problémů můžete už za pár tisícovek koupit. (Pokud ovšem ty tisícovky v kapse máte!). S jeho použitím (mimochodem, klidně se vejde do dlaně ruky) a s několika družicemi v kosmu dosáhnete určení zeměpisné, polohy s přesností dříve nevídanou. Ta přesnost se pohybuje od ± 100 metrů až do několika centimetrů. (Vysvětlím v dalším!). Navíc jsou k dispozici údaje o vaší nadmořské výšce, rychlosti pohybu a další kouzla - a to je přece sen každého letce, námořníka, automobilisty, cyklisty nebo turisty. Přestože je ve hře špičková kosmická a elektronická technologie, základní princip fungování GPS není těžké pochopit. Nejprve si dáme malou lekci anatomie a pak si něco povíme o signálech z družic, které poletují někde nad našimi hlavami a které náš přijímač GPS „vidí“. Z čeho tedy je GPS systém složen: Systém GPS se skládá ze tří „segmentů“: kosmického (družice), řídicího (pozemní podpora družic) a uživatelského (to jste Vy, resp. váš přijímač). Kosmický segment se skládá ze sítě 24 orbitálních družic umístěných na šesti různých oběhových drahách kolem Země ve výšce 20.200 km. Jednotlivé oběžné dráhy mají stálou polohu vůči Zemi - jejich sklon je 55 stupňů vzhledem k přímce tvořené oběma póly; uživatelé na kterémkoli místě planety by tak měli mít dostatečné množství potřebného signálu. 21 družic je navigačních,

zbylé tři jsou záložní, avšak zcela funkční. Dále by nepřetržitě mělo být dalších sedm družic v záloze na Zemi v pohotovosti a připraveno k okamžitému vypuštění. Každá družice oběhne naši planetu za 12 hodin. Řídicí segment drží celý ten vesmírný cirkus pohromadě. Aby vůbec mohly být družice k navigaci použity, musí samozřejmě poskytovat přijímači GSP nějaké údaje. O aktualizaci těchto údajů se starají tři vysílací stanice umístěné na různých místech zemského povrchu. Dále jsou na Zemi rozmístěny čtyři monitorovací stanice a jedna hlavní řídicí stanice, která se nachází na letecké základně amerického vojenského letectva FALCON v Colorado Springs. Práce řídicího segmentu probíhá následovně: Monitorovací stanice průběžně měří signály vysílané družicemi, ty se přenášejí do hlavní řídicí stanice, která aktualizuje potřebná data a vysílací stanice několikrát denně rozešlou tyto novinky do vesmíru. Podotýkám, že tento popis je samozřejmě značně zjednodušen, ono to v praxi takhle moc jednoduché není, ale pro pochopení principu to stačí. Uživatelský segment je, jak již dříve napsáno, vlastní přijímač GPS, který držíte v ruce, protože je dnes velký (vlastně malý), jako mobilní telefon. V zásadě je to malé transistorové rádio kombinované s počítačem. Rádio přijme signály velmi vysoké frekvence (tyto signály vysílají družice), detekuje je a předá integrovanému počítači, ten signály vyhodnotí a výsledky uveřejní na malé obrazovce (na displeji). Celé tohle minimonstrum pracuje asi takhle: Aby se přijímač GSP dokázal zorientovat a vyvést vás třeba z bažiny nebo na moři dovést do přístavu, musí získat svou dávku informací. Každá družice, která je v dané chvíli k dispozici, vysílá tzv. pseudonáhodný kód (postačí, když si jej představíte jako určení pořadového čísla družice, obvykle se ukazuje na displeji GSP přijímače) a efemeridy (anglicky „ephemeris“ - přiznám se, že český název neznám)*. Ty obsahují údaje o času, datu a stavu satelitu a dále

i tzv. almanach, tedy jakýsi jízdni řád všech družic - údaje o oběžných drahách. Ale jak z tohohle mišmaše přijímač GPS pozná, jaká je jeho zeměpisná šířka a délka? Zkuste se vžít do role takové mašinky - dostáváte hlášení asi v takovémhle stylu: „Jsem satelit číslo XYZ, nacházím se na místě Q a tento vzkaz jsem poslal v Z hodin“. Jenže, co teď s tím? Princip (ale jen ten princip!) je jednoduchý - pokud vím v kolik hodin přesně bylo hlášení vysláno z družice (od toho jsou na družici miniaturní atomové hodiny) a v kolik hodin to hlášení přijal GSP přijímač, mohu z těchto údajů a trochou znalostí fyziky spočítat vzájemnou vzdálenost. V ideálním (ale bohužel nereálném) případě, že by totiž hodiny družice i hodiny přijímače byly dokonale synchronizované, by stačily k určení polohy uživatele (tedy toho, který drží přijímač GPS v ruce) jenom tři družice. Nevěříte? Vzpomeňte si, že už známe nejen vzdálenosti od jednotlivých družic, ale také jejich polohu - no a pak je to už jen a jen matematika. Naneštěstí však nelze uvedeného ideálního stavu k navigaci dosáhnout - přijímač GSP atomové hodiny neobsahuje. Přece jen nelze takové maličké atomové hodiny sestavit a v GPS je umístit. A proto je v reálu k měření ještě čtvrtá družice, s jejíž pomocí se dopočítá i neznámý posun hodin přijímače proti družici. Matematicky tedy řešíme soustavu čtyř rovnic o čtyřech neznámých. Což už také není pro normálního člověka vůbec žádná legrace, ale naštěstí máme v GPS miniaturní výkonný počítač, který tenhle výpočet udělá bleskově za vás. Je tu ovšem ještě jeden problém a to problém umělý. Principiálně by se dala poloha uživatele GPS určit naprosto přesně, tj. na plus minus 1 centimeter, ale to by nesměly být na světě teroristé a podobní výtečníci. Systém GPS stále ještě pracuje se dvěma kódy - jeden z nich je určen pro vojenské účely, druhý kód používáme my normální lidé. Ten druhý je ovšem někdy ovlivněn náhodnou chybou selektivní dostupnosti (to je

překlad z anglického „SA - Selective Availability“), jejíž velikost ovlivňuje Pentagon, tj. Ministerstvo obrany USA. Ještě nedávno se hodnota této chyby pohybovala běžně kolem 20 - 30 metrů. Cíl byl a je jasný, totiž bránit potenciálním nepřítelům USA v používání přesného navigačního systému, aby si nemohli zaměřit své bohubilé rakety. Pokud ministerstvo obrany USA chybu SA vypne, nepřesnost civilních GPS klesne pod 2 metry. A to, jak jistě uznáte, je na moři vzdálenost naprosto zanedbatelná. Ale i v civilním sektoru existuje metoda, jak z velké míry překonat chybu SA. Jedná se o tzv. diferenciální GPS, zkráceně DGPS. Popsaný princip zůstává stejný, pouze se do navigace zapojují referenční pozemní stanice DGPS s přesně stanovenou zeměpisnou polohou. Protože tato stanice svou polohu zná, může spočítat aktuální chybu zaviněnou SA a rozeslat radiovou cestou tuto informaci mobilním přijímačům GPS a tedy i tomu vašemu přijímači. Pak se chybné určení vaší polohy nebo vašeho cíle zkoriguje až na ten jeden centimeter.

Tak to by bylo v kostce vysvětlení metody GPS, které se dnes již bezvýhradně používá v celém civilizovaném světě. Krásně řemeslně vypravované sextanty na lodích jsou již jen ozdobou navigačních kajut, i když ovšem jsou stále povinnou výbavou námořních lodí. Přece jen, když selže elektrika, tak tím sextantem polohu své lodi určíte. Jenže holt musí svítit sluníčko a nesmí být moc velká mlha. A tak i tenhle můj článek byl vyprovokován tím, že mne někdo můj krásný, mosazný sextant ukradl, takže na letošní „Admiraltní plavbě“ budeme navigovat pomocí přijímačů GPS. Ani se nemusíte se bát, že na obsluhu GPS přijímače nebudete stačit, že neumíte počítat a že vám námořní matematika naprosto nic neříká. Nejde o žádnou vědu, pokud zvládnete mobilní telefon, zcela jistě si poradíte i s družicovou navigací!

* *efemeridy jsou údaje o poloze nebeského tělesa (tedy i družice) v daném okamžiku (poznámka PČ)*

Na okraj Evropské skautské konference

Na zahájení konference byl pozván též br. Karel (arcibiskup Otčenášek). Protože nemohl oslovit přítomné jako starý skaut se Stříbrným vlkem, jako politický vězeň - mukl a jako arcibiskup v jedné osobě, požádal o otištění své kněžské řeči:

Sestry a bratři, vážení přátelé,
s radostí jsem přijal pozvání na zahajovací shromáždění této Evropské skautské konference a rád bych vás všechny, kteří jste přijeli z tolika zemí našeho kontinentu upřímně bratrsky – a také tak trochu otcovsky - pozdravil. A doufám, že mohu připojit i pozdrav jménem církve, jejímž představitelem jsem a jménem bývalých politických vězňů, mezi nimiž bylo tolik našich junáků a skautek.

„Skautské ideály spojují svět!“ zpíváme při slavnostních setkáních. Tím principiálním ideálem, který mne osobně vždycky znovu oslovuje a povzbuzuje, je služba, nezištná přátelská služba všem, a to v bratrském spojení, které ji ještě umocňuje. To všechno bylo v těžkých letech druhé poloviny minulého století tisíckrát prověřeno právě v této zemi, i když samozřejmě je všude bez počtu příležitostí k osvědčení se. Jistě jsou zde mezi námi mnozí bratři a sestry, kteří mi na základě svých vlastních zkušeností dají za pravdu. Avšak to všechno nás také zavazuje, abychom to světlo, které vedlo nás, předávali generacím, jež přicházejí po nás.

Jistě jste se zde sešli i proto, abyste hledali nové způsoby, jak to co nejlépe konat v dnešní, stále se měnící době, vždyť všichni dobře víme, jak je tento úkol nesnadný.

Bůh vám pomáhej objevovat schůdné stezky v tomto obtížném terénu, jímž stoupáme do doposud jen tušených sfér počínajícího století a tisíciletí. a Bůh vám žehnej, abyste svou službu nejen vedli a vychovávali svěžené děti a mládež, ale i bratrsky povzbuzovali a podpírali ty, kteří na vás spoléhají.

Děkuji Vám Karel

EVROPSKÉ SKAUTSKÉ
KONFERENCE
WAGGGS a WOSM

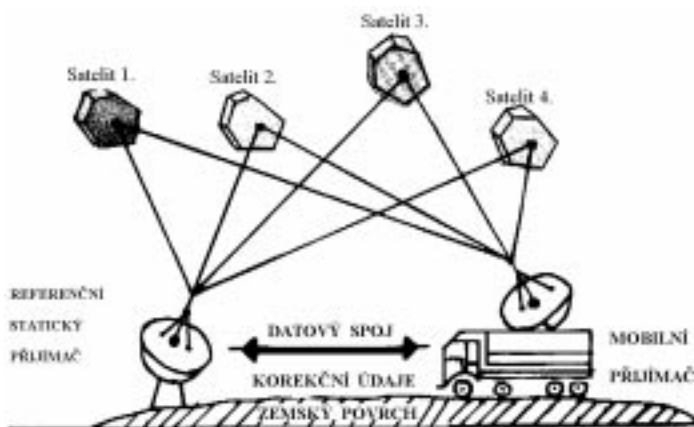
7. 7. – 13. 7. 2001
PRAHA

EUROPEAN GUIDE
AND SCOUT
CONFERENCES

7. 7. – 13. 7. 2001
PRAGUE

VYTVÁŘÍME EVROPSKÉ
OBČANSTVÍ
BUILDING CITIZENSHIP
FOR EUROPE

nalevo. — Dinneberov mapy kreslí v Podskalí pod Radovou mlýn a jez, o němž dříve naše popisy se nezmiňují. Pocházejí tedy z doby porážky. O jezu praví, že vystavěn jest veskrze na skalnatém dnu řečiště bez jakéhokoliv brlení, a že němčina má jen jedno křídlo, takže bude třeba vysavěti ještě druhé a podlahu řádně upravit. Navigace vyhýbá se mlýnu podskal-skému, přecházejíc nad ním na pravý břeh, ale brzy pod ním vrací se zase na břeh levý.

3. Níže na pravé straně řečiště jest nebezpečný kámen „Horejší Lapáč“, pod ním pak „Prostřední“ a „Dolejší Lapáč“. Ty buďtež odklízeny zároveň s kamenem.

4. „Mátouš“ zvaným, jenž jest naplaven a leží po levé straně proudu „U Čisiny“ (A Zesina, B Březina) a jest vorům škodlivý. — A. Od Čisiny až k „Širokému listu“ (zum breiten Blatt) jest na třech různých místech několik kamenů, jež bude záhodno vyčistiti právě tak, jako ony, které leží v prostředku plavební dráhy po levé straně. Nad těmito má se vystavěti stráž. Od tohoto místa až k Tataru jest 11 kamenů. Mimo Tataru (Tartar) bude nutno vyčistiti ještě 12 kamenů vedle a pod ním ležících.

Devatenáctý jez je v Těchoucích a náleží hejtmánovi Starého města Pražského Morelovi z Letín k Bukovanům. (D. hraběte Věžíka z Věžník.) Mlýn nemá vodní mlýny a jest zcela schátralý. Ve vrátech jest dvojitý práh, který zavíhá nebezpečný spád vody a proto musí býti odstraněn. Měla-li by vrata zůstat v těch místech, co nyní jsou, kde směřují nesprávně do břehu, bylo by dobře pokínouti je o několik loktů dále do směru plavební dráhy a odstraniti při tom výspu, jež se tam tvoří. Kdyby však byla stavěna jako dříve blíže k mlýnu, pak musí by se odvaliti kámen „Homolka“, který tam leží. Poněvadž věrnost všemožně se stará o znovuzřízení jezu, byl správce i mlýnář upozorněn, jak vysoko jez podle zemské mlýny má býti vystavěn.

Mezi technickým a žlabovickým mlýnem leží kameny:

1. Zmlíněná „Homolka“ hned pod jezem.
2. Za ní čtyři kameny „Německé“ (Nymmetzky) zvané, které hromadně jsou škodlivé, ale bude-li Homolka vyčistěna, může potom býti vedeno koryto přímočerné, a tu pak tyto čtyři nebudou škoditi.
3. Kameny „Kocouň“ jsou tu jen naplaveny a dají se proto ležce odstraniti. Ostatně je v těch místech plavba velmi snadná a příjemná.

Dvacátý jez je v Zlakovicích, při němž jsou mlýny po obou stranách. Člen na pravém břehu patří panu z Býmu (D. Benseditinium sv. Janským ke statku zbenuckému. Tě měli Zbenice do r. 1783). Vodní znamení nebylo možno nalézt. Jez není tu příliš vysoký, ale vrata nejsou chráněna korami proti ledu, takže plavci musí už z dálky směr hledati. Splav jest velmi krátký a je třeba jej upravit.

Pod jezem leží polyblivé kameny rovněž „Kocouň“ zvané. Ty při malé vodě zhnata trhají plavcům vory a škody zavíhají, proto buďtež

šedý jez při švarzenberském mlýně v Jaroslavcích jest o 15 palc. vyšší a bez jakéhokoliv znamení. Někdy jest snížen a hluboký spád němčiný upraven, aby vlny při sjezdu do lodí nevnikaly a sůl nepoškozovaly! Připomenuto budí, že němčina u jmenovaných sedmi jezů má pro tentokrát upravení správce solnice v Budějovicích, jenž dopravu soli po vodě až do Týna má najatu. Dříve dávala je upravovati dvorní komora ze solních důchodů. — D. Hned pod jaroslavickým jezem vstupovali koně loď táhnoucí do vody a ve vodě loď táhli, protože skaliska na levém břehu řeky zasahovala až do vody. Proto navrhuje se, aby navigační cesta byla do skal vyvešena, nebo skály vystříleny. Velká výspa v ohybu řeky uprostřed budí vyvezena. Níže za dvěma ostrůvky jest skála „Jelen“, která plavbě nupřebíhá. Ale hased za ni musili koně vstupovati do proudu, protože pobřežní skály zasahovaly až do řečiště. Bude nutno tedy upravit v nich cestu pro koně.

Také osmý jez po obou stranách s arcibišpovským mlýnem v Hněvkovicích nemá vodního měřítka, ale jinak jest podle zemské mlýny upraven a nenadřuje u hlavního prahu více vody nad $\frac{1}{2}$, jak všechny mlýny vodu míti mají. Někde jest však zde zcela zničena a proto působí tu vorům i lodím nezdívka velké nebezpečí. Proto budíž na náklad toho, kdo jezu a mlýna užívá, co nejdříve upravena. Platí se zde mlýna $\frac{5}{8}$ kr. z voru. Poznatenati dlužno, že lodě se solním nákladem plují tu denně z Budějovic do Týna, kde sůl bývá vylovena. Jednotlivé pak prázdné lodě nikoli bez velkých nesnadí taženy bývají proti vodě zpravidla s koňmi, místy ovšem, při němčinách 6 až i 9 koňmi. — D. Výspa pod jezem při levém břehu, a jiné dvě v ohybu řeky budíž aspoň z části odklízeny.

Devátý jez u arcibišpovského mlýna v Týně jest podle vyměření přiležitých mlýnářů o 15 palců vyšší a z polovice stržený. Protože se právě opravuje, budíž o 15 palců snížen. I zde bylo zemské vodní měřítko postaveno, ale sloup se vylá a destička je ztracena. Zde platí se 20 kr. mlýna z voru. Výspa nad jezem po pravé straně není sice škodlivá, ale pro bouřnost bylo by dobře odstraniti ji nákladem panství. Pod němčinou utvořila se před několika roky po zácpě ledu velmi veliká, až do prostředku proudu sahající výspa, která působí velkou obtíž tím, že solní lodě nemohou nakládati sůl jako dříve u solnice, nýbrž musí přijížděti k solnici jednotlivě prámy oddělené, pak musí se níže spojovati a sůl pak na loď se nakládat. Podobně i prázdný prám musí zase velkou obtíku proti vodě dlatiti, která se ovšem někdy nedatí a prám přijde ke škodě. Proto mělo by panství, protože požívá tu mlýna, i tuto výspu svým nákladem odklíziti.

Desátý jez jest 300 kroků níže a náleží týnskému náměstnímu Hrdličkovi. Tento i se svým jezem ocitl se ve velmi špatných poměrech a proto jest málo naděje, že by k opravě jezu, byl tento tak stržen, jak zemědělská řádá. — D. V Dinneberově mapě zove se tento mlýn „Mezerische Mühle“ (Mizera? či Mezříčský?) a praví se, že náležel měšťanu Martinovi Homsovi.

Jednátý jez, jenž náleží městu Týnu, jest bez vodního měřítka a bez vrat. Taktéž známá jest schůzka, ale ta musí býti opravena od solního úřadu nebo od nájemce, jenž dopravuje sol odvod do Červené. Jez je nad náru o 7½ palce vyšší a velmi sešlý jako tyrnáská obec, a tudíž jest velmi málo vyhládky, že bude opraven. Zdejší hajman se aspoň vyslovil že obec chce mlýn pro nezaměstnanost odstoupiti panství (arcibiskupskému), jen aby osovobozna byla od nutné opravy jezu. Zatím může se jen provizorně uřídit, aby byl při budoucí opravě jez snížen o 7½ palce. Překážkou výspu pod jezem budíž také odklizena. — D. Dinnelbier nazývá jez ten „Dlažkovský“ a podotýká, že jsou při něm na obou stranách městečské mlýny s čtyřnou námičnou. Za ostrou pod týmž jezem ležícím přechází navigace, jež šla od Purkarců až sem po levém břehu, na bích pravý. Dříve mezi dospělo se ke vtoku Lužnice do Vltavy, vyskytl se v řečišti první velký balvan „Pasty“ zvaný, jenž však plavbě nepřekážel. Před samotným vtokem Lužnice byl po obou stranách velkého ostrova silnější proud vody, zváště při pravém břehu, kdežto levé rameno zanášelo se štěrkem a pískem. Místo to nebylo však plavbě nebezpečné. Lužnice navíjací nepřekážela, neboť koně přepravování byli přivozem.

4. Schlossgängerl uvádí pobliž dlažkovského jezu kámen „Meyro“, což jest jest název smetový. Hned za ním byl prý po pravé straně kámen „Teláko“ (Kholbele) a v prostředku řečiště „Čerťovy kameny“. Poněvadž Dinnelbier se o nich nezmiňuje, byly snad při opravě r. 1707 vybraný. Rukopis B uvádí v těch místech kameny „Smrče“ (Smortel), kdežto popis C nazývá je „Zwit“ a podotýká o nich, že se tu r. 1676 ztroskotala loď a 12 boček solí se potopilo.

Dvanáctý jez u mlýna Kofenskeho náleží hraběti z Vrbky k Nerušovu. Jest od mlýna až k vratům o 23 palcích, od vrat pak až k měřičce o 12 palců vyšší. Pro hluboký spád vody s námičnou tvrdí se přiboj vln a sil se z boček vyplachuje. Při jízdě pak proti proudu jest nutno zde připravati š ať g koni, protože vrata jsou nevhodně, téměř až v prostředku řečiště umístěna a velmi malá, takže vory hnány jsou nebezpečně přímo proti skálám na pravém břehu. Proto bude záhodno je zrušiti a upravit podle potřeby nová. Mlýn platí se zde 20 kr. z vory. Mezi ním a dalším jezem jsou tyto kameny, které musí býti odstraněny:

1. Dva kameny „Pašovice“ nebo „Pašovská pole“ zvané podle vsi Pašovic, které leží asi 300 kroků pod mlýnem v prostředku řeky vedle sebe. Při velké vodě sraží proud a tudíž loď i vory prudce na levý břeh zeply. B. Voda je tu na 5 loktech hluboká, kameny pak jsou na 4 lokte široké a ční nad vodu. Jsou proto nebezpečné, že se při malé vodě snadno na nich uvátné. D. Dinnelbier kamenů těch už nezna, ale stýská si ještě do švarně postavené námičky a do přibojie splavu na skály.

2. Kámen „Rozštěpený“ nemálo vytrváva z vody při levém břehu. B. Nepřekážá tak plavbě, ale při velké bouři může nešťastí zavátni. 3. Za Rozštěpeným leží po levé i pravé nuce pět kamenů (Palkbenstene, „Klady“?)

20. Nedaleko odruď (v záhybu) v místech „nad Šperlohem“ zvaných (D. kámen Šperlach není nebezpečný) leží mnoho velkých kamenů v řečišti. Budou-li však dva nebo tři, ty nejnebezpečnější, z nich odklizeny, nebudou ostatní již škoditi.

21. Dva kameny „Bystře“ zvané jsou velmi škodlivé. Ten, jenž leží ve středě řečiště po levé straně koryta, musí býti odstraněn, aby plavba, která nyní velmi opatrně vedena, jest mezi oběma kameny, byla potom bezpečnější. A a B. Vod, Bystřim“ kameny leží v řece pět kamenů „Libere“ a „Klopkáč“ (Globgatsch) zvaných. Ty však nyní příliš nepřekážejí a mohou zatím zůstat. U kamene „Housky“ bude nutno po vystravení strže na pravé straně vyřaditi kameny při levém břehu. Podobně při vystravení strže u Letošic při pravém břehu bude třeba odkliziti 4 kameny a vyřaditi nebo odkliziti dalších 21 kamenů, ležících v kamennité plavební dráze.

22. Kameny za „Bystřim“ ležící „Hajzle“ a „Kovář“ zvané, jsou nyní velmi nebezpečné, ale bude-li několik kamenů, které kolem nich leží a proud vody na tyto dva kameny prudce ženu, odstraněno, pak bude proud klidnější a mohly by ony dva kameny zůstat. D. Dinnelbier uvádí v ostrém záhybu řeky nad Letošicemi (sic?) kameny „Baz“ a pod ním „Žebrák“ řečené, jež mají býti vystřeny. Mlýn u Letošic (po druhé takto psáno) má jen polovici jezu a náležel velkopřevorovi do Strakonice.

23. U Letošic jsou dva nebezpečné kameny „Křtenka“ a „Lucka“ (B. Werssenka a Lounkaj). Ty bude třeba odstraniti a výspu pod nimi odkliziti. Podobně bude nutno odstraniti mnoho naplavových kamenů, které pod tímto dvěma kameny leží a vln púschí.

21. Dále vyskytují se kameny „Kohouti“ řečené, jichž jest mnoho a jsou nebezpečné. Budou-li však vyřadány ony dva, které leží v prostředku plavební dráhy, bude potom jízda již dobrá a níže ležící kámen „Mloňak“ nebude již plavbě překážeti.

25. Kámen „Rozštěpený“ jest sice velký a leží ve středě řeky, ale nebude škoditi, bude-li výspa písku s menšími kameny kolem ní se hromadícím odklizena.

Osmátý jez je u mlýna na Žďákově panství orlického. Nemá zářného měřítka. Jest do polovice stržen a zvýšen o pul lokte. Vrata jsou úzka a bude nutno rozšířiti je nejmeně o tři lokte. Koryto (ochranné kameny v řece proti ledovému kraji) jsou nízké, takže plavba nemohou je v čas spátriti a při náhlém větru častěji vrata mhoun a musí se pak přes dosti vysoký jez sjížděti. Tamto tedy třeba jest odprávnouti. D. Po obou stranách jezu jsou švarzenberské mlýny. Nad jezem přechází navigace na levý břeh. Mezi Žďákovským a technickým jezem leží tyto kameny:

1. Hned pod zámkem Orlickem leží „Huňák“ (B. „Huňák“ a „Fihák“) zvaný, který při málém stavu vody jest velmi nebezpečný.

2. Jmé dva kameny, které leží v pásmu od Orlicka až k Velkému vltu (A. Wltar) a zovou se „V Ládově“ (B. správněji: V Radavě), budíž odstraněny, protože leží v plavební dráze. Rovněž dvě „Becky“, ležící od nich

12. Za tímto místem začínají silné víry. (A „Červené proudy“ — Zerbenský.) Způsobují je četné, velké i malé, pevné i pohyblivé kameny v řecišti ležící, zvané „Kučeře“. Tento úsek jest plavbě velmi nebezpečný, protože jest obtížno pro úzkou plavební dráhu vyhnouti se četným kamenům, jako na př. přihodilo se i mně, když jsem s lodí, nehledíc ani k tomu, že jen 60 bečkami soli byla naložena, zde uvázl, a to za velké bouřky a prudkého lijáku, takže náklad musil býti na druhou stranu překládan. Plavcem bylo též do vody sestoupiti, aby loď s kamenů sešouplil, což vyžadovalo přes půl hodiny namáhavé práce. A kdyby nebyvala loď zcela nová a pevně stavěná, byla by se jistě rozlámala, neboť začínala se již silně prohýbati a praškati. Stalo se zde již mnoho nešťastí lidem i na zboží. D. Na počátku Červených proudů odstřílení jest kameny „Pola“ zde ležících a pravého a kamen „Kučera“ u levého břehu.

13. Podobně překáží plavbě pět kamenů „Zabylí“*) řecenných. A. Tyto bylo by záhodno všechny vylámati, ale budou-li odstraněny Kučeře, jest možno, že se směr proudu změní a tu pak nemusily by se Zabýli odklizovati. D. Dinnebier žádá odstranění Zabýlých, výšpy u vstupu potoka (Dolanského nebo Kučerského), jakoi i kamenů „Pola“ zde ležících.

14. Odstraněn budit též kámen „Sokolická“ (Sabollitschan), v prostřed proudu ležící a velmi škodlivý, neboť těžko jest se mu vyhnouti. D. „Velká a Malá Sokolická“. Dinnebier klade mezi Sokolickou a ústí slabického potoka ještě kámen „Ve vrstech“ zvaný, a proudy za tímto kamenem nazývá „Peřeny“. Žádá, aby výšpa u vstupu potůčku (pod lesem Plazy) byla odklizená a protlehlá, do řeky zasahující skála pro navigační cestu odstřílena.

15. Pod „Trnovou“ (u vstupu slabického potoka) jest výšpa spadáným kamenům promísěná, která též velmi překáží. D. žádá též její odstranění a nazývá ji „Prouda“ nebo „Týra“.

16. Hned pod ní, po levé straně koryta, leží kámen „Beránek“, jemuž za malé vody snadno lze se vyhnouti, nikoli ale za velké vody, kdy jest velmi nebezpečný.

17. Kameny „Vyseký“ (B „Vysůtky“, a „Vysoká“) zvané, jest jich pět, ale budou-li jen dva, ony v dráze ležící, odstraněny, mobility by ostatní zůstati. Bylo by však dobře několik kamenů pod nimi naplavených vyvéztí.

18. Za nimi („u Lavítky“, „u Hlavíčky“) dělá se vír. Proto budtež ty kameny odstraněny!

19. Pod zamkem Zvíkovem vtéká písčká voda (Watawa) do Yhavu a přivádí s sebou mnoho kamenů, které zavínují pak nebezpečný a dlouhý vír. Bude záhodno je odklízti. D. Právě pod Zvíkovem přechází navigační cesta, která od Nového mlýna vedla stále po pravém břehu, na břeh levý.

*) Patrně od málo užívajícího slovesa zabýti = zapomenouti, tedy: „zapomenuté, zaprchané kameny“.

a vedle nich tří z řeky skála „Široká“ zvaná. Ta není plavbě nebezpečná, naopak, prospívá plavcům, protože ukazuje jim správný směr plavby. Pod touto skálou jsou kameny „Maruška“ ve dvou kusech. Vymikají 1) i lokte nad hladinu. Jde-li voda přes ně, možno tudý plouti s lodí i se 300 díbety soli. Může proto býti nechána.

3. Dva kameny „C křív“ zvané. B. Jsouce po levé straně řeky, neprokáží sice plavbě, ale při náhlé bouři mohly by býti nebezpečné.

4. V místech „Na horší Hladné“ (B Blatna. C Ládna) zvaných jest několik kamenů po pravé i levé straně. Na „Dolejší Hladné“ jsou v středu řeky dva kameny. Jsouce dílem pod vodou skryty, dílem třice nad vodu, způsobují velmi nebezpečný vír. Při bouři mohly by býti nebezpečny, proto budtež odstraněny!

5. Nad „Novým“ (B „Hotejšim“) mlýnem leží velký kámen v řece, ale dá se lehce odstraniti.

Třináctý jez u mlýna „Nový“ náleží hraběti Kinskému ke Kaladějím. Nemá žádné značky a jest o tři palce vyšší nad zemskou míru. Řeka je zde sčítána mezi dvěma skalami a proto spád vody v něm není jest velmi hluboký a pro vysoký příboj vín lodím se soli velmi škodlivý. Hned pod jezem je mnoho menších kamenů vysokým spádem vody s jezu sem naplavených. Ty způsobují vír a proto budtež na náklad panství odklizeny, aby řečiště bylo hlubší. B. Pan Schlossgángl míní, že by bylo dobré mezi kameny a skalou vysekati ve skále cestu, ale přízeňní mlýnáři prohlásili, že takové dílo bylo by velmi drabé. Odporučili tedy vylámati skálu jen do jisté šířky a hloubky a kameny jen vybrati, nastavití a tím způsobem koryto prohloubiti.

Kámen „Beránek“ s dvěma jinými, za ním ležícími a „Šifati“ zvanými, způsobuje prudký vír, protože Šifati pod vodou leží a musí se přes ně plavati. Jsou tedy při malé vodě nebezpečné, neboť už mnoho nešťastí se zde přihodilo. Bude třeba je tedy rozstříletí.

D. Pod jezem „Nového“ mlýna (hraběte Vratislava na Kaladějích) přechází navigace na levý břeh. Pozoruhodné jest, že v Dinnebierově mapě, asi v prostředku mezi Novým a Lipovským mlýnem, proti mlýnu Ryzíkovu, kde hájovna jest, poznačena jsou na pravém břehu dvě stavení s názvem „Kosi hrní“. Názvu tobo nenalezl jsem však ani v mapě rak. generálního štábu, ani v Sedličkových „Hradech a zámečích“ a jiných publikacích. Za uvedenými výše kameny jest až k jezu lipovskému mnoho kamenů bezejmenných, z kterých však odstraniti jest jen ty, které v plavební dráze leží. V krajně řečené „na Rezsiku“ (nyní Ryzíkov) způsobuje mnoho naplavených kamenů víry a výšpy, proto bude dobře je odklízti.

Čtrnáctý jez náleží k mlýnu „Lipovský“ svobodných panů Vřesovců z Vřesovic (D. panů z Temu — von Dam 1729 — 1802) na Dražicích. Jest bez měřítka a v části k mlýnu přiléhající zcela poškozený. Při opravě dbáti jest zemské míry. Dřevní vor plati tu 6 kr. mýta. Zmínění páni Vřesovci stěžovali si, že sousední, níže ležící švarzenberský jez je velmi vysoký,

že tudíž voda se vyřazuje tak, že oni ve svém mlýnu mlíní nemohou. L'ká-
zalo se, že je tomu skutečně tak.

(Dimebier klade pod Lipovský jez kámen „Vitín“ a říká „Soudný“
a zde se, že správnější nežli druhé popisy, které uvádí je souhlasné až
pod „Dolejší“ mlýnem.)

Asi půl čtvrti hodiny má leži patnáctý jez při mlýně „Na dolejší“
tečeném, jasně náleží švarzenberskému statku Křeškovici. Nemá měřítka
a jest půl lokte vyšší nad zemskou míru. Bude-li o půl lokte snížen, vy-
hory se stáhnou pánu Vřesovců a nyníjší hluboký splav v němčině ne-
bude potom plavbě tak nebezpečným. Mezi tímto a podoláckým jezem jsou
tyto kamenné a výšpy:

1. Hned za jezem leží výšpa kamenná promíšená, kterou povíana
bude vrchnost ku prospěchu mlýna odkliditi.
2. Asi 400 kroků pod ní leží ve středě řeky proti sobě dva velké
kamenné „Velká a Malá pecka“, mezi nimiž všechny lodě a vory musí pro-
jížděti. Jsou velmi nebezpečné, protože proud vody s jezu prudce žene
lodi na ně a nebo se jin vyhnouti, o čemž svědčí četné škody, které se zde
přihodily.

3. Kámen „Vitín“ (Witum), který není tak velký, jako předtím, ale
stejně nebezpečný.

4. Níže, v prostředku řeky ležící kámen „Soudný“ není tak velký,
ani příliš nebezpečný, ale bylo by dobře pro budoucnost jej odstraniti.

5. V místě „Na tetě“ tečeném (u vřoku protoka od Olešné tekoucího)
jest velká výšpa a pohyblivé kamenné zde ležící způsobují nebezpečný vř,
takže se už zde mnoho nešťastí událo. Budť odklizeny!

Sešnáctý jez náleží Jesuitům do Bernardic (Opotran) a nazývá se
„Podolácký“. Měřítka je tu již odtěle a jez o půl lokte (1 1/2 palců) vyšší.
Vrata jsou úzká a musí býti položena aspoň o 6 lokte dále do řeky. Také
trám zasazený ve vratích nad prahem musí býti zcela odstraněn. Prati
se zde 5 kr. mytá a vory. Pod tímto jezem leží mnoho menších, naplavených
kamenů, které způsobují vř a proto budť na náklad panství odstraněny!

Sešmátý jez je u mlýna „na Saotku“, jenž patří švarzenberskému
panství na Otlice. Nenašlo se zde žádné měřítka. Jez sám jest schátralý
a o 2 lokte vyšší. Nutno jest o tolikát jej snížit, aby odstraněn byl zprávný
přiboj vln. Mezi tímto a žďákovským jezem jest nejhorsí jada z celé
Vilavy.^{*)}

Prekážky tamní jsou:

1. Hned pod jezem utvořil se při levém břehu od velmi vysokého
spádu vody kopec přibližně výšpy přes 100 kroků dlouhý, promíšený drobným
kamenním. Pro velký proud tím způsobený a pro zanedbání spád vody v řech
místech musí lodě a vory plouti s nebezpečím, aby neztroskotaly nebo se

<sup>*) Zajímavé jest, že jada Svatojanskými proudy povstane se tu již za menší
nebezpečnosti, až i tam opakují se útoky, za jest nebezpečnější.</sup>

netroskaly. Když jsem já tudy s lodí ne mnoho zatíženou jel, plul jsem
více po kamenní nežli po vodě, a to s takovou silou, že jsem se stále obával,
aby lod nepukla. Proto musí také tento kopec na náklad panství býti
odstraněn.

2. O 600 až 700 kroků dále leží přivalem naválený velký kámen, který
jest nebezpečný plavbě a bude třeba jej odkliditi.

3. U vsky „Honsa“ tečené na pravém břehu Vilavy jest nebezpečný
vř způsobený kamenný, které tam se skal nepadaly. Dej se bez větších
výloh odstraniti. D. Dimebier tu žádá, aby ve skalách na levém břehu
hned pod mlýnem Honsovým, náležejícím ohřickému panství, vytesána
byla navigační stezka pro korné.

4. Nedaleko pod tímto kamenný vyčtená v prostředku řeky spadá
balvan „Monolka“, který síce není škodlivý, ale pro větší bezpečnosti
málo býti lehce odstraněn. C. Vřet kamennu vřavských jmenuje za „Soud-
ným“ až k Červené ještě tyto kamenné: Korbel, Hraček, Houláček, Homolky,
Telata (Dělatá) a Sucholásek.

5. Na místě „Červená“ zvaném leží v řece několik, byť i ne příliš vel-
kých, tož přec jen velmi nebezpečných kamennů, které dílem z vody trčí,
dílem jsou skryty pod hladinou. Zovou se „Vejpich“. Bude zřehodno je od-
straniti.

6. Hned pod Červenou začíná silný proud, ale řekyště málo býti snadno
od něho osvobozeno odklizením tamějších kamennů.

7. Pod tímto proudem silněno jest řekyště dvěma vysokými skalami.
Zde vyskylují se kamenné, pro velké nebezpečství po celé řece dobře
známé, zvané „Přerostlé“. Ty korvy řeky jsou více sůžují a hrozně vy-
stupují, vyrůstajíce přímo z řekyště (pohyblivé skály). Jíž r. 1710 měl
jeden z nich býti vystřelen, ale nezkušený jakýsi horník marně se o to po-
koušel. Nyní bude nutno vystřeliti je zároveň s jinými kamennými v této křa-
tině. D. Dimebier žádá odklizení výšpy u vřoku Červenského (Hřečko-
vického) potoka a vysekání pobřežních skal „Přerostlých“ na levém břehu
pro navigační cestu.

8. Kamenný tečené „Záhorský“ (D. Záhorské polky, „Záhorská polka“
u potučku, tekoucího z lesa Bratřivky) leží ve středě proudu. Mezi nimi
plul jsem s velkým nebezpečím a proto bude třeba je vyklániti.

9. Hned za nimi leží dva (D. pět) kamenné „Moltré“ zvané B. Z těch
musí býti odklizen zvláště onen, jenž leží v plavobní dráze. A žádá od
Červené až k Bábě vyklánění 30 kamennů.

10. V místě „Báby“ zvaném je síce mnoho kamennů, ale nebrůba
nebezpečných. Bude-li zatím vykláněna jen ona Bába, která leží po levé
straně řeky a jest ze všech nejnebezpečnější, bude tím plavbě lodí voro-
vého dívi spomoženo.

11. Podobně musí býti odstraněn onen naválený a poměrně velký
kámen, (A) „Ranzeno“ zvaný.

Jak bych to jenom nazval?

Pavel Česák

Ach ta bezpečnost!

Dostala se mi do ruky příručka v tvrdých deskách s kroužkovou vazbou a titulem „Bezpečnost při práci s dětmi pro vedoucího dětského kolektivu“. V roce 1999 ji vyprodukoval kolektiv autorů pravděpodobně z Pionýra a byla vydána pro potřebu (a patrně také nákladem) ČRD M.

Dříve než se pustím do této příručky, zmíním vlastní genesi v oboru. Dávno předtím, než bylo u nás známo slovo „outdoor“ jsme se v oddíle zabývali činnostmi, které do toho dnes spadají. A před lety mne mladší vytočili nějakým poněkud volnějším přístupem. Původně jsem jim chtěl předložit konkrétní návod pro danou činnost, ale nakonec z toho byl sešitek s názvem „Krise“, který později dostali také kapitáni VS a byl na pokračování otištěn v trebičském „Abahoa“. Potom jsem byl upozorněn na podobný sešit Agentury Koniklec s názvem „Bezpečnost práce s kolektivy dětí a mládeže“. Když jsem byl TDC požádán o zpracování kapitoly o bezpečnosti do příručky k čekatelkám, použil jsem původní Krisi, kterou jsem samozřejmě aktualizoval a její obsah posunul více do sféry prevence. V žádném případě jsem nechtěl vytvářet nějaký předpis, i když to nakonec jako výčet určitých doporučení dopadlo. Daleko lepší by asi byla čítanka, popisující různé průšvihy, doplněné komentářem a z toho vyplývajících zásadami. Asi něco takového, jako „Bezpečnost na skále, ledu a sněhu“ od Pita Schuberta z DAV (doporučuji všem lezcům, je ale dost drahá).

Jádro toho, co bych nahoře uvedené příručce vytkl, otiskl Marek Bárta v červnovém Skautingu. Ovšem v původním textu jsem si neodpusťil řadu jedovatostí, směřovaných vůči Pionýrům, které jsem pokládal za iniciátory a tvůrce. Ty byly v otištěném textu vypuštěny (jsem dalek abych to nazval censurou) s osobním vysvětlením, že nejen Pionýři v tom mají prsty. S tím se také vytra-

tilo to, co bylo sice nevysloveno, ale čtenář by si snadno domyslel. Nu, teďka to řeknu:

- Jak je možné, že se za peníze ČRD M vydávají texty, které se tváří jako obecně platné, někdo by je mohl pokládat za závazné a které jsou přitom z valné části překonané, nesprávné. A to, co je tam správné aby v poledne s lucernou hledal. Že by byl skaut hospodárný?
- Kde je ona proklamovaná kontrola ČRD M Junákem, proti jehož vůli nemohou ostatní nic udělat?

Jedno vysvětlení se ovšem (opakovaně) nabízí:

- Jakoby se naši představitelé utápěli v strategických vizích a PR, a nad to, co by mohlo řádovému oddílákovi pomoci, nebo mu naopak znepríjemnit život jsou povzneseni.

Je jasné, že vlastní činnost s dětmi závisí na fungování oddílů a obětavosti vůdců. Proč by se tedy nahoře takovými maličkostmi zabývali, nějak to bude fungovat vždycky, ať už udělají cokoli. Bohudík mají pravdu.

Aby bylo jasno! Nejsem zásadním odpůrcem ČRD M. To, co bych ale od jejího fungování očekával jsem naznačil již ve „Zvratcích“. Je tedy na delegátech nadcházejícího sněmu, aby naše členství v ČRD M zhodnotili a pro další období pověřili naše zástupce i úkoly, které budou pro obyčejnou činnost oddílů přínosnější. Doufám, že to bude o to snazší, když se ředitelem kanceláře ČRD M stal Edy Zajíc.

A co akreditace?

V nově připravovaném zákonu o mládeži jsme si přečetli, že s dětmi budou moci pracovat pouze lidé, kteří budou vyškoleni a složí zkoušku u organizace, která k tomu bude mít akreditaci. Takovou podmínku ministerstvo školství pro letošek stanovilo pro

přidělování dotací na tábory. Proza tím se uznávají naše vůdcovské zkoušky, ale jak dlouho? Organizace, které nám nejvíce „leží v žaludku“, tedy Pionýr a Duha již akreditaci mají. V čem jsou naše vůdcovské zkoušky horší? A co s tím OVČIN dělá? Aby to nedopadlo tak, že si budeme vůdcovky mudlat dál, ale abychom mohli jet na tábor, budeme se muset nechat vyzkoušet jinde. Nebo bychom se mohli dočkat toho, že by nějaké sdružení skautských výměnkářů založilo právní subjekt, který by pro nás tuto službu milostivě zajišťoval. Doufám, že i to bude na sněmu vysvětleno.

Poznámka hlavního kapitána:

Pavlova slova, která jste právě dočetli, jsou silně emotivní, ale v zásadě bohužel pravdivá. Podpora stávající Ústřední rady Junáka (jejímž jsem členem) ČRD M vyplývá z přesvědčení, že je to společenství prospěšné. ČRD M může a má pomáhat organizacím pracujícím s dětmi a mládeží všude tam, kde jde o společný zájem. Původní přesvědčení, že skauti, přesněji Junák ovlivní již svým počtem a množstvím hlasů servis, který ČRD M poskytuje, se ukázalo být trochu naivním. Naši zástupci v radě ČRD M se zčásti několikrát obměnili, zčásti neměli dost sil, aby se této práci věnovali s plným nasazením. Paradoxně to bylo pro to, co odpůrci našeho členství v ČRD M požadují: Preferovali práci v Junáku (zpravidla na vysokých postech) před tou v ČRD M. Těch několik vytrvalých pak bylo vlastně v menšině. Nedělám si iluze, že ostatní členské organizace ČRD M jsou moc ukázněné. Kupř. při kandidatuře do Rady České televize podporovala ČRD M našeho místonáčelníka Špalka, ale kromě toho jediná členská organizace separátně navrhla kandidáta vlastního.

Co se týče zmiňované příručky, je práce ČRD M příkladem, jak pomáhat v obecné rovině (ano, původně to

byl materiál Pionýra, druhé doplněné vydání již nese podpis ČRDM. Nejsm tak dostatečně fundován znalostmi současných předpisů, abych příručce nevěřil. Nyní Pavel oznamuje, že tam jsou chyby. Věřím tedy i jemu a zasadím se, aby jeho věcné připomínky přešly prostřednictvím Josého a zmiňovaného Edyho k editorům.

Otázku akreditace, resp. neakreditace našeho vzdělávání považuji za závažnější. Shodou okolností jsem zaměstnán profesionál v oboru dalšího vzdělávání dospělých a vidím proto, jak si (mé) MŠMT ulehčuje život. Neakredituje systém organizace, ale projekt (program) konkrétního vzdělávacího subjektu. Pionýr a Duha mají po jedné vzdělávací instituci, navíc mají (myslím a vlastně vím) mezi sebou dost bývalých profesionálních skupinových vedoucích či pracovníků Pionýrských domů, kteří v tom umějí chodit a mají spoustu přátel v příslušných institucích MŠMT. Považuji za nezbytně nutné, aby naši odborníci v OVČINU napřeli veškeré síly, aby akreditaci získalo občanské sdružení Junák, ne jen jednotlivá lesní škola, kupř. Gemini. Myslím si, že to možné je, zvláště když jedna z důležitých institucí MŠMT má adresu Praha, Senovážné nám. 26.

Nereju a nejednám za zády, přibližně toto včetně mých poznámek se projednávalo na červencovém zasedání ÚRJ.

Ve zír

Sklonění k vodě

1. Kapka vody

Taková zdánlivě obyčejná věc. Kdo by o ní uvažoval? Kapka vody!

Jenže ona je ve své obyčejnosti nejen krásná, nejen důležitá, ona je věčná. Je tím nejjednodušším a nejkrásnějším symbolem věčnosti, též symbolem věrnosti, užitečnosti a nejvyšší možné čistoty.

Je jím, ať ji vidíme v duhově zářící nádheře kapičky rosy za ranních červánků, ať v huňatém kožíšku chladné jinovatky, která chrání za mrazu pleť stromů před zmrznutím, ať v mnohotvaré nádheře sněhových vloček i v hrozivém přivalu ledových krupek za letní bouře. Chutná a užitečná je její krása na žíznivých pohárcích jazyka, když ji nabíráme z horského pramene vysílení žářem, posilující a krásná je, když hladí tělo plavce v letním šplouchání a naráží na ni pádla a vesla posunující lodice po hladině.

Ano, je věčná v každé z těch podob. Byla tu dávno před námi a vykonala bezpočet koloběhů, jež ji měnily z neviditelné páry do hmatatelných podob. Bude tu, až my tu nebudeme. Bude tu jako věčná cestovatelka časem a prostorem modré planety Země. Bude stále stejně věrná a stále stejně poslušná k odvěkému řádu přírody. Tisíckrát znečištěná vždy znovu očištěná žářem slunečních paprsků stoupala, stoupá a bude stoupat vysoko nad obzor, aby se v modravých výšínách připravovala na nové a nové role.

Nepřipomíná nám její tichá, samozřejmá a nesmírně užitečná přítomnost něco? Vždyť i každý z nás, kdo jsme ozdobili svůj kroj slibovou lilií, potřebujeme totéž, co ona. Potřebujeme neustálé a opakované pročišťování vlastního života, našich vztahů.

Zkusme se nad tím zamyslet, až zase probudí naši netečnost nějaká ta kapka vody. Vůbec nebude záležet na tom, zda se tak stalo z mé vůle, když vztahuji ruce po její očištné síle, nebo zda to byla neodbytná všetečnost dešťových kapek, které mne překvapily na cestě. Ta krásná, čistá a všudypřítomná voda bude říkat vždycky stejnou myšlenku: Probud se z ospalosti k čilému a činnému životu. Jsi tu i pro druhé, tak jako já, kopuletá kapka vody.

S pozdravem, vyjadřujícím touhu po očištné síle vody i myšlenek: „*Sursum ad fontes!*“

Váš bratr Balú

PŘÍSTAV RETRA BRANDÝS NAD LABEM

aneb Jak se daří přístavu na suchu

PŘÍSTAVNÍ POKŘIK:

Hipi ripi — Hurej,
 Hipi ripi — Hurej,
 Hipi ripi — Hurej
 Volám buďte připraveni
 My hájíme v každém boji,
 jako dravci vlajku svoji,
 vpřed plujem jak Argonauti
 RETRA Brandýs vodní skauti.

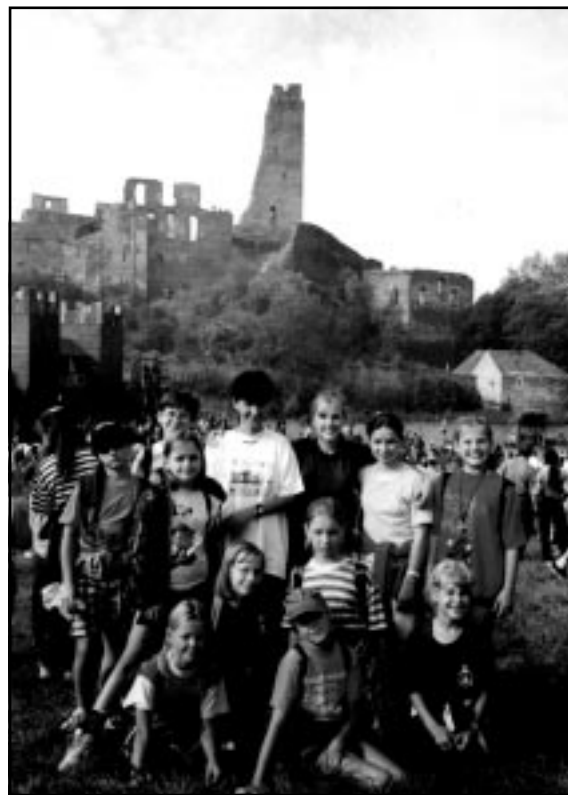
PÁR SLOV NA ÚVOD

Nejdříve si ujasníme, co to vlastně RETRA znamená. RETRA byla staroslovanská pevnost na pobřeží Jaderského moře, kde sídlili argonauti (plavci) a šířilo se odtud slovanství. Pevnost nebyla nikdy dobyta a zanikla až při stěhování národů. Samotné slovo RETRA znamená proti. Možná i proto si tento název v posledních letech války vybrali zakladatelé přístavu. Oficiálně přístav vzniká po skončení 2. světové války, a odtud se datuje historie přístavu, o které máme pouze útržkovité informace, neboť kroniky a jiné záznamy o činnosti zůstaly v rukou soukromé osoby. Proto se budeme zmiňovat pouze o novodobé historii. Už v roce 1989 se sešla skupina nadšenců a hned na počátku roku 1990 byla obnovena činnost prvního koedukovaného skautského oddílu Retra Brandýs. Trochu jsme se za posledních deset let rozrostli a v současné době máme 1.

oddíl oldskautů, roverů a rangers, 2. oddíl vodních skautů a 3. oddíl vodních skautek, kam patříme i my. Náš oddíl Bublínků má 25 členek, rozdělených do tří družin žabiček (Delfíni, Hvězdičky a Kapičky) a jedné družiny skautek (Kosatek).

PROČ PŘÍSTAV NA SUCHU?

Vlastně jsme nejen přístav na suchu, ale také jsme byli dlouhou dobu i bez střechy nad hlavou. Do roku 1994 jsme měli klubovnu a loděnici na břehu Labe, která ovšem jednoho krásného dne lehla popelem. Několik let jsme potom přebývali přes léto v pronajaté klubovně kajakářů a v zimě v nepřilíh prostorné, ale postačující buňce. Pak jsme přišli i o možnost půjčování kajakářské klubovny a stal se z nás skutečně přístav na suchu. O pomoc jsme požádali i Městský úřad, který nám poskytl pozemek u Labe na vybudování skautské základny. Ani toto nebylo tak

jednoduché, jak se zprvu zdálo. Po pár letech vleklých dohadů s bývalými nájemníky pozemku, nadšených plánů a jejich následného zamítání kvůli nedostatku peněz jsme konečně získali vhodnou klubovnu a nyní můžeme zaměřit své síly na vybudování loděnice.

Díky nedostatečnému prostorovému zázemí přístav vlastní dvě pramice Sázavy, jednu P550, kterou máme v úmyslu oplachtit a pouze čtyři C2, jejichž počet bývá pro plavby doplněn kanoemi rodičů a přátel vody.

CO DĚLÁME CELÝ ROK

Co se týká pravidelných schůzek, nejsme žádnou výjimkou, jednou týdně máme družinové schůzky, první pátek v měsíci je pak oddílová schůzka a jednou měsíčně výprava. Celopřístavních akcí, jako jsou Odemykání a Zamýkání řeky, podzimní Drakiáda či mikulášský Countrybál, se zúčastňují nejen členové oddílů, ale i jejich sousrozenci, kamarádi a rodiče, což také přispívá k vzájemné komunikaci.

V našem dvouměstí Brandýs nad Labem - Stará Boleslav jsou ještě dvě střediska pozemních skautů, s nimiž se podílíme na organizaci akcí pro skautskou základnu, i pro širokou veřejnost. Společně pořádáme celoměstskou hru u příležitosti Dne sesterství, Georgiádu, a oslavy 75. a 80. výročí založení skautingu v našem městě.

Účastníme se řady skautských soutěží, nejúspěšněji pro nás již po dvakrát skončil závod světlušek „O vlajku náčelní“, kde se naše žabičky umístily v celostátním kole v roce 1997 na 11. místě a v roce 1999 dokonce na 5. místě. Potěšilo nás i třetí místo skautek v kategorii pramic do délky 530 cm při premiérové účasti v závodě „Přes 3 jezy“.

Vyvrcholením celoroční činnosti je samozřejmě tábor. Náš přístav nemá stálé tábořiště, a tak oddíly poznávají každý rok jiná místa. Vzhledem k velkému počtu žabiček jezdíme převážně na stálý tábor, nejlépe v blízkosti řeky či rybníku. Putovní tábor se od obnovy činnosti junáka konal pouze dvakrát. Na loňský putovní tábor na Berounce, jsme s sebou vzaly raději i skauty (kdo by se jinak nosil s loděmi, hlídal po

nocích a dojídal zbytky), protože jsme vezly všechny své věci na lodích.

A KDO MÁ TOHLE VŠECHNO NA SVĚDOMÍ?

Kapitánkou přístavu je Jiřina Vaňková a hlavními osobnostmi 3.DVO jsou sestry Holečkovy. Lenka Holečková jako vůdkyně oddílu a Petra jako její zástupce, pomocník, zdravotník a řidič v jedné osobě. Díky tomu, že zvládnou nejen energii překypující žabičky a dospívající skautky, ale i některé tvrdohlavé starší členy je oddíl schopen existence a pomalu si vychovává nadějně následovnice, kterým budou moci předat vedení oddílu a vše jen zpovzdálí sledovat.

Za 3.DVO, pod nátlakem, pro X. LŠVS napsaly Jitka a Petra

O příštím Navigamu,

ale nejen o něm
Sten

Doufám, že nejsem sám komu se nelíbí, že někteří K+K podmiňují konání větších akcí přítomností „určitého zázemí“. Zatím bylo definováno jako:

1. Přítomnost hotelu, pensionu, kempu, či něčeho bytelného co je předem k dispozici.

2. Dopravní dostupnost.

ad1. je zdůvodňováno ubytováním některých starších účastníků a VIPů a prostory pro organizační štáb, dále jako „pojistka, kdyby celé 4 dni přšelo“. Bylo by zajímavé zjistit, jak si tito skautští vůdcové poradí s trvalejším deštěm na stanovém táboře. Nationale Water Camp holandských vodních skautů představuje 6000 účastníků od 13 do 99 let a org. štábu, ubytovaných 10 dní ve stanech a hangárech všemožných typů postavených na zatravněných březích jezer vzniklých těžbou šterku, k nejbližší vsi asi 1,5 km.

ad 2. tento problém je možno brát vážně v případě záměru pořádat akce na Hincově plese ve Vys. Tatrách, nebo u Čertova jezera na Šumavě. Všechny ostatní větší vodní plochy v našem zeměpisném pásmu jsou dostatečně přístupné po zpevněných komunikacích.

Takže on ten pravý důvod bude asi někde jinde, a to ve vlastní pohodlnosti. Pokud jí podlehneme, staneme se zcela závislí na službách, které stěží budou časem levnější a po večerce budeme do časných ranních hodin naslouchat technodunění kempových diskoték.

Věřme, že český skauting už konečně vyrůstá z dětských střevíčků, a že přibude akcí, které předvedou veřejnosti jeho sílu a přitažlivost. Snad ve většině z nás zůstane potřeba být dál od hlučícího davu. I za cenu určité námahy a s menším pohodlím. Vždyť největší nebezpečí pro Zemi je právě lidské pohodlí. Věřme, že to nebudou jen vysoké náklady, které nás donutí zajistit si vlastní vybavení, které umožní pořádat i větší akce na „zelené louce“. Možná ho máme, ale je nevyužitě, protože se o něm neví.

Experimentální archeologie I

HRA NA PRAVĚK

Pavel Bár - Pavlík

„Skauting je hra“. Jedno slavné heslo zakladatele Roberta Baden-Powella, které myšleno ve vážných i méně vážných souvislostech, výborně charakterizuje činnosti našeho hnutí. Toto heslo vlastně vyjadřuje jednu ze základních metod skautské výchovy - výchovu hrou, totiž praktickým poznáním věcí, jež se učíme.

Z tohoto hesla vychází i jedna z mnoha druhů aktivit, uskutečňovaných dětmi a jejich vedoucími v rámci skautského programu. Jde o „hru na pravěk“, činnost odborně nazývanou experimentální archeologie. Experimentální archeologie je v mém městě Třebíči i širším skautském okolí činností vcelku jedinečnou, zabývá se jí opravdu jen několik málo skautských oddílů v celé republice, a kromě skautů i některé jiné specializované tábornické oddíly. Přesto jde však o činnost nesmírně atraktivní pro všechny, kteří se s ní setkávají, pro samotné děti, jejich rodiče i pro vedoucí, které však stojí spoustu dřiny a shánění různých potřebných nástrojů a pomůcek.

Během jedenácti let fungování našeho oddílu se nám podařilo uskutečnit spoustu zajímavých aktivit: kdy se kupříkladu ocitnete na táboře, kde není ani jeden hřebík a místo něj jen stavby vázané sisálovým provazem; kdy si můžete dát opravdu vynikající polévku z kravského bachoru; kde si vyřezáte lžičku ze dřeva; upечete placku z vlastnoručně umleté mouky, placku upečenou v peci, kterou si předtím sami postavíte; kde si vyrobíte a vypálíte hliněný hrneček a kde to navíc vše ještě prakticky upotřebíte? A celá atmosféra je nadto umocněna pravěkými stany a dekoracemi.

Experimentální archeologie přináší konkrétně našemu oddílu - 6. oddílu VS Třebíč - i spoustu výhod, především je to atraktivita této činnosti pro děti. Je tak mnohem snazší získat je pro tuto věc a přilákat si tak nové členy, nováčky. Zároveň působí i na jejich rodiče, kteří jsou často takovýmito aktivitami svých dětí nadšeni. Poměrně velký úspěch měla naše prezentace i na me-

zinárodním skautském setkání Fénix v roce 1997 v Praze. Účast na tomto podniku nám dala mnoho zkušeností, získali jsme mnohé kontakty, mezi nimi i s holandským skautingem. Letos se nám podařilo uspořádat společný tábor pro naše rovery a holandské „explorers“.

Co to vlastně je ona experimentální archeologie? Můžeme ji brát jako vědní obor, ve kterém si archeologové - odborníci ověřují své předpoklady o životě pravěkých lidí. Snaží se jejich činnost napodobit na základě přesných a dlouho připravovaných rekonstrukcí. Pro nás skauty jde však spíše o to, napodobovat pravěké činnosti a postupy nejen pro poznání, ale i pro zábavu. Hlavním cílem je poznání života lidí v dávných dobách, spojené s pobytem v přírodě v podmínkách tehdejšího člověka. Prostě a jednoduše „hra na pravěk“ pomocí napodobování dávných postupů a činností.

Atraktivita i kouzlo té spousty přerůzných aktivit od výroby nástrojů, zbraní či oděvů přes stavbu obydlí, výrobu keramiky či přípravě jídla spočívá právě v tom, že lidé dnešní moderní doby láká zkoušení postupů pravěkých lidí, stylu jejich života, upotřebením jejich výrobků k praktickému životu. Životu v souladu s přírodou a v úplné závislosti na ní, bez všech vynálezů celé té dlouhé doby, co utekla mezi těmi dávnými časy a současností a co dnešnímu člověku přinesla spoustu

výdobytků, bez nichž si již náš život nedovedeme vůbec představit. Ale přesto je tak lehké odjet kousek za město na skautský tábor a tam žít, alespoň zčásti, právě tak, jako naši předci před stovkami let.

A o tom, že to lehké opravdu je, by vás měl přesvědčit tento seriál článků, který by měl letos v Kapitánské poště vycházet. Měl by vás seznámit se základními postupy, které se používají, s výsledky naší činnosti i s návody, jak si i vy a váš oddíl můžete některé zajímavé projekty na vlastní kůži vyzkoušet.

Doufám, že vás tento můj článek alespoň trochu navnadil na tento seriál o experimentální archeologii, jehož první část jsem se právě pokusil napsat a předložit vám, čtenářům.

Foukalo všem, někomu hodně

(Stručná zpráva o jachetním víkendu X. LŠVS konaném 8.-10.6.2001 na Ústupkách na Seči)

Od té doby, co má Kapitánská pošta profesionální hábit, nedostanete do ní zprávu o akci konané začátkem června dřív než v září. Takže aspoň telegraficky : X. LŠVS pokračovala na základně jachtařů z Vysokého Mýta na Ústupkách, což bylo místo pro naše záměry naprosto ideální. Domluvila nám ho opět Béd'a, která se také společně s Ivanem postarala o kvalitní zázemí vydařeného podniku. Jediné, co zařídit nemohla, bylo počasí. To se však zachovalo velkoryse : přšlo jen přes noc, a když se mělo jít plachtit, začal foukat vítr, některým posádkám dokonce hodně. Přestože byla osou programu mokrá činnost na vodě, zbyl čas i na suchou teorii a dokonce na několik kontaktních her . Atmosféra byla výborná , spokojenost účastníků vyplývá z hitace, obecně vládlo příjemné očekávání před letním táborem LŠVS na Stvořidlech. Ale o tom až příště.

Hitace jachetního víkendu X. LŠVS:

- 4,7 ..... Pravidelný přísun stravy (Béd'a)
- 4,6 ..... Kontaktní hry (Ježek)
- 4,3 ..... Plavba pod plachtami (Thor&Sam)
- 4,1 ..... Střížba (Ježek)
- 3,9 ..... Plavání, potápění (Pavel)
- 3,6 ..... Bezpečnost (Pavel)
- 3,3 ..... Topologie, vodní stavby (Guma)
- 3,3 ..... Provizorní skripta (Oscar)
- 3,3 ..... Meteorologie (Thor)
- 3,3 ..... Teorie jachtingu (Thor+Sam)
- 3,1 ..... Řád plavební bezpečnosti (Pavel)
- 3,1 ..... Celoroční program oddílu (Ježek)

Ježek

Proč se mu říká Sergej?

(Karel Ruml: Z deníku Vlaku svobody. Nakl. Barrister+Principal, 2001)

Nejprve v reportáži v časopise Reflex a nyní v samostatné knižní publikaci má široká veřejnost možnost seznámit se s příběhem, který vodní skauti alespoň rámcově znají. Někdejší nymburský skaut Karel Ruml zachytil deníkovým způsobem své zážitky z let 1948–1951. Začíná vzpomínkou na posádku Vorvaně a rodinnou vilu Tortugu a přes působivé vyličení vlastního zapojení do třetího odboje se dostává až k finále příběhu: útěku z komunistického Československa ve Vlaku svobody, který přešel státní hranici u Aše 11. září 1951. Kniha je skvěle napsána (pochválil ji v předmluvě i Pavel Tigrid), přitom je zjevné, že Ruml nepřikrašluje, jen jakoby stroze zaznamenává skutečnost. Fantastické na tom je, že, ačkoliv od oněch pohnutých událostí uplynulo už půl století, pamatuje si autor řadu podrobností. Deníkový styl vyprávění je pochopitelně stylizovaný, vždyť Ruml si zejména o svém odbojovém působení žádné poznámky dělat nemohl, natož aby se je snažil převést přes hranice. Když jsem ten příběh objevil v kterémsi čísle Reflexu, přiznám se, že mi chvíli trvalo, než jsem si ujasnil, že toto je člověk, který nám věnoval Tortugu. Vždyť všichni o něm mluví jako o Sergejovi???

P.S. A čte se jedním dechem. Koupil jsem si ji při mezipřistání v Praze a, než jsem dojel na tábor u Sedlčan, měl jsem ji přečtenou.

Ježek

IX. ročník podzimního vodáckého sjíždění Rokytky

se uskuteční v sobotu 13. října 2001

Sraz všech účastníků je v 10 hodin pod Kyjským rybníkem u bývalého mlýna. Plavba bude ukončena okolo 13. hodiny ve vodách Vltavy v Libeňském přístavu u skautského srubu Vatra.

Na plavbu dlouhou 6 mil zveme všechny zájemce.

Za pořadatele: 25. středisko Vatra z Prahy 8 a 53. středisko Atahokan z Prahy 9

Informace na tel.: 802 340 (Pražská rada Junáka)

V. ročník zavírání Doubravy

se uskuteční

v sobotu 27. října 2001-09-07

Začátek v 11 hodin v Ronově nad Doubravou. Plavba cca 6 km obtížnosti ZW. Za příznivého vodního stavu možná plavba Pařížov - Ronov (cca 10 km WW I - II).

Informace: Franta Zvěřina - Bobr, Pod nádražím 520, 58 42 Ronov n. Doubravou, tel. 0455 690 184 a 0607 526 167.

SRAZ K+K – KOJETÍN

Termín: 9.–11. listopadu 2001

Místo: Skautská základna
Kojetín,
adresa:
Závodí 272 Kojetín

Cena: 275 Kč pro řádně přihlášené v termínu
(platba na b.ú. přístavu číslo 0209529263/0300)
350 Kč pro nepřihlášené na místě srazu K+K.
(cena zahrnuje stravu a ubytování od pátku 16:00 do neděle 16:00)

PROGRAM:

– V případě zájmu je dohodnuto se Státní plavební správou Přerov, že by nám udělali (ZDARMA !!!) cca 5hod. školení z Řádu plavební bezpečnosti a všeho co s tím souvisí + následné zkoušky VMP pro všechny skupiny (i na moře)!!! Je to výborná příležitost, která se dlouho nebude opakovat. Takže kdo má zájem (musí nás být alespoň 15), musí se ozvat na adresu Maxy (viz dole), který mu pošle potřebné materiály (přihlášku, zdravotní průkaz, informace o zkoušce). Obratem vyplněné a potvrzené zašlete zpět a on to hromadně odevzdá na SPS. Zájemci také ihned zažádají o výpis z rejstříku trestů (trvá cca 14 dnů), neboť veškeré náležitosti by měly být u Maxy nejpozději do 5. října!!!

- Strategie HKVS po X. sněmu Junáka
- Možnosti pořádání zahraničních akcí
- Lesní školy a rursy v roce 2002
- Zahájení Navigamus 2003
- Práce komisi a setkání krajských kapitánů

Doprovodný program:

- pátek, sobota večerní oheň a zpěv při kytaře,
- sobota dopoledne zkoušky VMP - SPS Přerov
- splutí části Moravy (pramice, kanoe)
- prohlídka města

Ubytování:

Vzhledem k tomu, že základna není vybavena dostatečným počtem postelí (v současnosti pouze cca 20) je nutné, aby si účastníci vzali s sebou karimatku a spacák neboť se bude spát na zemi v pokojích po 4–5 osobách. Postele budou pro nejstarší K + K. Veškeré prostory jsou vytápěny. K dispozici dostatek WC a umyvadel.

Hlavní spoje ČD:

Kojetín leží na trati č. 300 (Brno – Přerov – Bohumín)

Z Prahy hl.n. 16:10 (R243 Bečva) do Přerova a z Přerova 19:42 (R432) příjezd do Kojetína v 19:58.

Z Ostravy 16:02 (R734) přímo do Kojetína, příjezd 18:01 nebo 17:57 (R432 - přímo) příjezd 19:58.

Z Plzně hl.n. 12:16 (R661) jede přímo do Kojetína, příjezd 20:12 (ale lepší to bude asi přes Prahu).

Z Brna 17:00 (R 737) jede přímo do Kojetína, příjezd 18:00.

Ostatní:

Občerstvení po celou dobu srazu bude zajištěno 1. Přístavem Kojetín

Kontakt pro jakékoliv dotazy:

Ing. Martin Smutek-MAXA
Dudíkova 1265
Kojetín 752 01
0641/76 34 89
0641/76 13 54
0606/ 91 60 61
flotila@post.cz

Balů VTIPY OD VODY

SUVENÝRY

Potkají se dva vodáci z různých přístavů: „Tak co sis bráško letos na táboře vylovil z vody na památku? Já z moře krásnou mušli“, chlubí se jeden. „Ani se neptej“ povídá ten druhý. „My tábořili u Berounky, takže jen starou holinku a petrolejku“.

AŽ KAŽDÝ DĚLÁ TO, CO UMÍ

Vodáci se rozhodli, že na víkend nepojedou na vodu, ale na kole. Jedou po silnici a v pravo i v levo se míhají auta a zběsile troubí. Ten nejdovůlejší se osmělil a zeptá se: „Bratře kormidelníku, ty říkáš, že ta bílá čára uprostřed silnice je opravdu stezka pro cyklisty?“

KLIĐAS

Vodáci – roveři s vlčetem na výpravě brodí řeku. Voda je ale stále hlubší a hlubší. Když jim sahá až po ramena, tak se jeden z roveřů vyděsí: „Kde je Míša?“ „Neboj“ ozval se ten druhý – kličas. „Pořád ho pevně držím za ruku.“

LENOŠI

Družina Racků jde společně nakupovat do obchodu vybavení do kuchyně pro tábor na Orlíku. Prodáváč jim zboží předvádí a povídá: „Tehle kuchyňský robot za vás udělá polovinu vaší práce“. Celá družina jednohlasně prohlásí: „Zabalte nám tedy dva roboty!“

JISTOTA

Dva novopečení vodáci vyjíždějí na Hradčanský rybník. „Ucpal jsi tu díru v lodě pořádně?“ ptá se jeden. Druhý se samozřejmě povídá: „Naopak, udělal jsem do podlahy lodě ještě jednu díru, aby ta voda měla kudy vytékat.“

POVZDECH KUČAŘE

Na břehu sedí kučař přístavu a uvažuje nahlas: „Tak nevím... Mám vařit co nám chutná, co je zdravé a nebo co je laciné?“

SEBEZÁCHRANA

Lasičku, vodního skauta a dobrého plavce chytne v řece křeč do nohy. Volá o pomoc, ale nikdo není poblíž. Z posledních sil se doplází na břeh a bručí: „Tak teda, za to bych měl dostat vyznamenání „Za čin junácký“, nebyť mě, tak bych se určitě utopil.“

HKVS HLÁSÍ

ZÁPIS ZE ZASEDÁNÍ RADY HKVS, KTERÉ SE KONALO 21. 6. 2001 V PRAZE

Přítomni: Vezír, Sam, Pavel, Ježek, Jack, Amateur, Saddám, York

- ÚRJ - skončilo jednání smírčí rady ve věci dělení ostravských přístavů. Při jednání bylo dohodnuto rozdělení majetku.
- ÚRJ - Raduš a Vezír byli potvrzeni jako delegáti evropské skautské konference.
- HKVS - přebírá patronát nad zahraniční plavbou br. Flinta.
- Ježek - připraví koncept seznamu zkušebních komisařů pro kapitánské zkoušky. Koncept byl projednán a bude vydán v září 2001.
- Tortuga - žádá o půjčku z SHP ve výši 15000,- Kč, termín splatnosti - březen 2002. HKVS půjčku schválil.
- Tortuga - informuje o předpokládaném datu slavnostního zahájení provozu admirální místnosti dne 31. 10. 2001.
- Ježek - informoval o druhém víkendu LŠ vodních skautů. Konal se na základně jacht klubu Vysoké Mýto, oplachtěné P 550 poskytlo Vysoké Mýto a Pardubice. Program - jachting, plavání a potápění, meteorologie, topografie, stavby na vodě. Děkujeme přístavům z Vysokého Mýta a Pardubic za zajištění akce.

zapsal Sam

JAMBOREE 2003

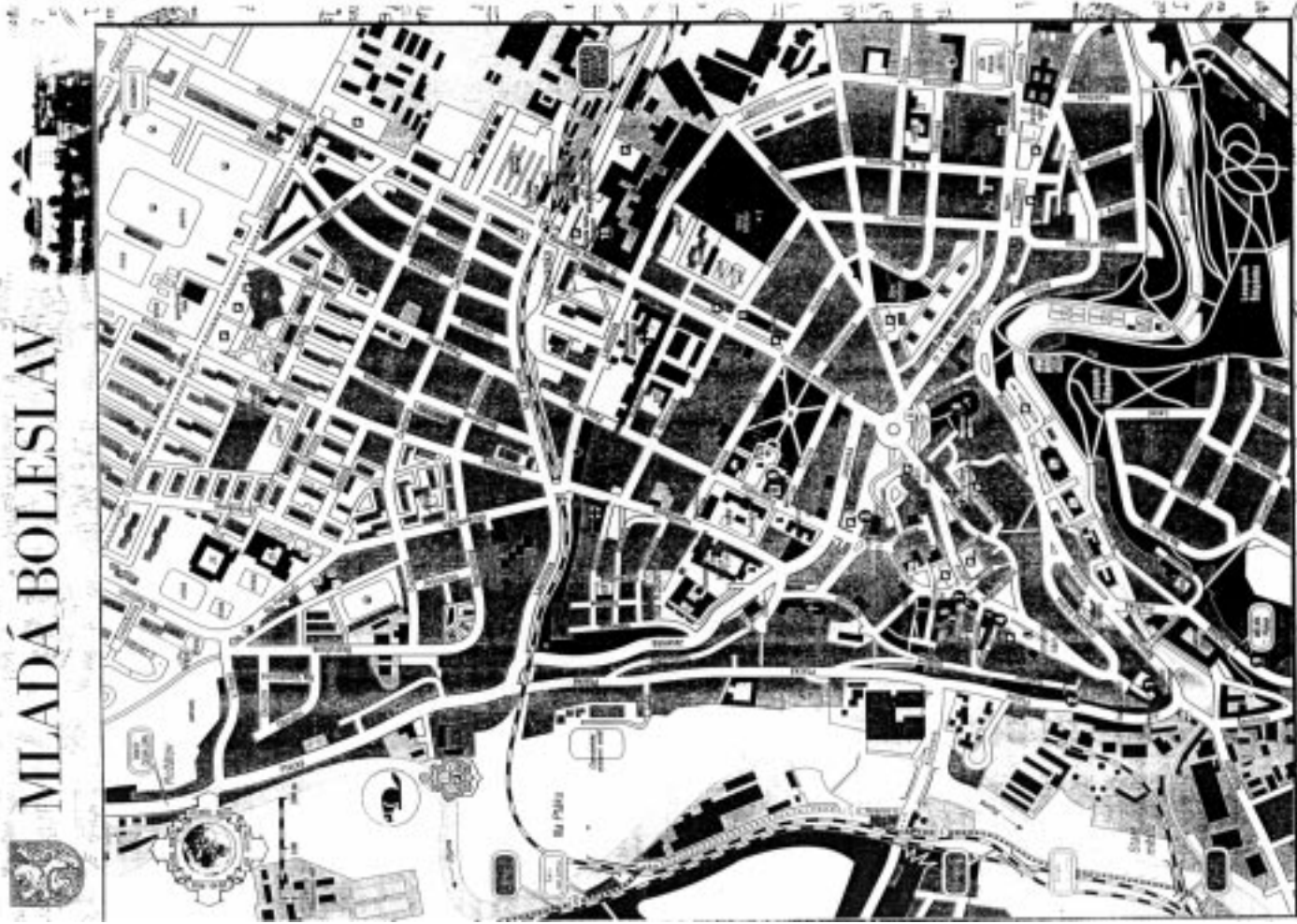
Dne 13. 5. 2001 na ústředí Junáka v Praze proběhla schůzka přípravné skupiny české výpravy na 20. světové jamboree, které se uskuteční v Thajsku a to od 28. 12. 2002 do 8. 1. 2003. Jednotliví členové (hlásící se především k service teamu na samotném jamboree) si rozdělili různé úkoly, jako např. získávání financí, porpagače této akce, prezentace ČR, ale i přípravu mladších účastníků. Naše výprava by měla čítat dva české tábory po 36 dětech a 4 vedoucích. Zároveň bude k dětem přiřazeno 8 vedoucích ze současné přípravné skupiny. Celého Jamboree 2003 by se mělo zúčastnit 40 tisíc oddílů z celého světa.

Palička (Anna Sehnalová)

Víte že....

1. Hlavním městem Ukrajiny je Kyjev
2. Zámek ve Versailles dal postavit v letech 1668–1689 francouzský král Ludvík XIV
3. Sixtinská kaple s proslulými freskami se nachází ve Vatikánu
4. Agoron je starořecký název pro náměstí
5. Atika je zeď nad hlavní římsou stavby
6. Heraldika se zabývá erby
7. Šerm jako sportovní disciplína byl znám už ve 12. století před našim letopočtem v Egyptě
8. Nejvyššími lidmi na světě jsou afričtí Tutsiové, kteří dosahují výšky až 230 cm
9. Slovanských tanců složil Antonín Dvořák celkem 16
10. Občanská válka ve Španělsku byla v letech 1936–1939

MLADÁ BOLESLAV

BOBR 2001

9. ročník

Závody vodních skautů a skautek

Pořádá 8. oddíl vodních skautů Mladá Boleslav

Eastern Steamship Navigation Co.
John Scott, Russel and Co.

Great Eastern byla poslední a nejslavnější Brunelovou lodí. Prímát největší lodě světa jí patřil až do nástupu moderních velkých lodí začátkem dvacátého století. Objednala si ji nová společnost Eastern Steamship Navigation Co., která ji chtěla pod názvem *Leviathan* nasadit na linku do Indie a Austrálie.

Při spuštění na vodu 30. listopadu 1857 se trup vzpříčil na skluzu a loď se dostala na vodu až o čtvrt roku později, už jako *Great Eastern*. Zkušební plavba 7. září 1859 skončila výbuchem kotle, přičemž zahynulo šest lidí. Na první plavbu ze Southamptonu do New Yorku vyplula až 17. června 1860. Na její palubě bylo jen – 43 cestujících! Přestože se později situace trochu zlepšila, nikdy nebyla mezi cestujícími příliš oblíbená. Kombinace lopatkových koles a vrtule se neovědčila, protože obrovská kolesa byla na vlnách velmi zranitelná. V prosinci 1863 změnila majitele a dostala se pod vlajku společnosti Great Eastern Company. Nový majitel ji dal přestavět na loď ke kladení podmořských kabelů. 4. června 1865 vyplula s novým úkolem na Atlantik. První pokus nebyl úspěšný a kabel se podařilo položit až o rok později.

V roce 1867 se opět, i když jen na krátko, vrátila k dopravě osob přes Atlantik. Podnikla několik plaveb mezi New Yorkem a Brestem, ale ani tentokrát nepřinesla očekávaný finanční úspěch. Za dva roky, už zase jako kabelová loď, se podílela na podmořském spojení mezi Francií a USA a později mezi přístavy Aden a Bombaj. Po skončení tohoto úkolu nečinně kotvila sedm let v Milford Havenu. V roce 1866 ji chtěli změnit na jakýsi plovoucí cirkus se střelnicemi, bary a kabarety. Ani tento pokus nebyl finančně úspěšný a o rok později loď prodali v dražbě. Nový majitel zamýšlel využít ji ještě jako skladiště uhlí v Gibraltaru, ale tento záměr se nakonec také neuskutečnil. 22. srpna 1888 vyplula *Great Eastern* na svoji poslední plavbu do Birkenheadu, kde ji rozebrali.

Kapitánská pošta ročník 2001/2002

Informační zpravodaj vodních skautů a skautek. Vydává HKVS vlastním nákladem jen pro vnitřní potřebu.

Příspěvky zasílejte na adresu:

- Ing. Zdeněk Hájek, Štěpánská 16, 110 00 Praha 1 (diskety s texty + papírové předlohy, obrázky).
- E-mail: cesak@volny.cz (jen texty – soubory ve formátu *.TXT)

Sazba a tisk: Tiskárna Ralsko, s. r. o., Mimoň, Malá ul. 168/III, PSČ 471 24, tel./zázn.: 0425/862 704